

DRAUGAS

PERIODICALS
October 5,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIO - OCTOBER 5, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10/04/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG
Nr. 194
Kaina 50 c.

Danijos verslininkai Briuselyje apskundė Lietuvos vyriausybę

Vilnius, spalio 4 d. (BNS) — Užsienio investuotojai Briuselyje apskundė premjero Algirdo Brazausko vyriausybės vykdomą politiką. Nepasitenkinimą Vakarų verslininkai praejusią savaitę išdėstė Europos Komisijos pareigūnams, rengiantiems raportą apie Lietuvos pasirengimą narystei Europos Sąjungoje.

Užsienio investuotojų forumo vicepirmininkas bei Danijos bendrovės „Danisco Sugar“ viceprezidentas Michael Persson pareiškė, kad negeri ženklai yra vyriausybės sprendimai nustatyti minimalias grūdų supirkimo bei cukraus pardavimo kainas ir taip sugrįžti prie rinkos reguliavimo, ketvirtadienį rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

„Beda ta, kad mes mažai žinome apie Lietuvos vyriausybės numatomas vykdyti reformas“, sakė Danijos verslininkas. „Danisco Sugar“ yra strateginė Lietuvos cukraus pramonės investuotoja.

Praėjusią savaitę priimtas vyriausybės nutarimas dėl minimalių baltojo cukraus pardavimo iš fabrikų kainų nustatymo paskatino Lietuvos prekybininkus cukrų pabranginti beveik 30 centų. Tokį rinkos suvaržymo būdą kritiškai įvertino ir Lietuvos verslininkai. Tai vertinama kaip nuolaidžiavimas Marijampolės cukraus fabrikui.

„Vyriausybei didelę įtaką daro marijampoliečiai. Minimalių kainų nustatymas yra mėginimas kitų sąskaita ir bet kokiomis priemonėmis išgelbėti beveik bankrutavusią „Marijampolės cukraus“ įmonę“, teigė cukraus pramonės įmonių asociacijos „Cukrus“ prezidentas Rimantas Stulgis.

Pasaulio banko Vilniaus skyriaus vadovas Mantas Nocius teigė, jog premjerui A. Brazauskui yra pareiškęs kritikos dėl kainų reguliavimo. „Tai nėra geras žingsnis, ir apie tai bus kalbama šį mėnesį, kai į Lietuvą atvyks Pasaulio banko misija“, sakė M. Nocius.

Briuselyje investuotojų Lietuvoje vardu kalbėjęs M. Persson taip pat apgailestavo, kad lėtinami mokesčių ir pensijų reformų tempai. „Kartais atrodo, kad Lietuvos pasirengimas ES nėra pakankamas“, sakė M. Persson.

Europos Komisijos pareigūnai išgirdo ir daugiau kritikos apie Lietuvą. Buvo nepalankiai įvertinta nepastovi teisinė aplinka bei investicinis aplinkos suvaržymas. Užsienio žinovų nuomone, dabartinė vyriausybė tik kalba, jog siekia įvesti į NATO bei ES yra vienodai svarbūs. Vis dėlto labiau remiamas stojimas į NATO, nes tam nereikia imtis reformų, užtenka politinio sprendimo.

Tėvynėje pasižvalgius

* **Sunkiai vėžiu sergančio Dotnuvos klebono**, vienuolio Tėvo Stanislovo viltims rugėjo pabaigoje grįžti į jo mylimąją Paberžę nebuvo lemta išsipildyti. Jas sužlugdė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, kurio sprendimu artimiausią pusmetį Tėvas Stanislovas lieka Dotnuvoje. (R, Elta)

* **Socialliberalų ir Seimo vadovas Artūras Paulauskas** niekada nėra ėmęs ar davęs kyšio, stengiasi keičtis lietuviškai ir kol kas nėra pasiskiepijęs nuo gripo bei apsisprendęs, ar kandidatuos kitais metais vyksiančiuose prezidento rinkimuose. Visa tai Interneto vartotojai galėjo sužinoti prisijungę prie trečiadienį per pietus žurnalo „Ekstra“ surengto pokalbio su Seimo vadovu „Delfi“ interneto svetainėje. (LR, Elta)

* **Liberalų sąjungos valdyba nusprendė atkurti partijos pirmininko pirmojo pavaduotojo pareigybę**. Ji būtų siūloma tam partijos vadovui, — Rolandui Paksui arba Eugenijui Gentvilui, — kuris per neeilinį kongresą pralaimėtų partijos pirmininko rinkimus. Tačiau R. Pakas nenori „Paguodos prizo“. (R, L, Elta)

* **Laisvas asmenų judėjimas yra vienas iš esminių Europos Sąjungos egzistavimo principų**. Lietuvoje paskelbta statistika teigia, jog, Lietuvai įstojus į ES, legalaus darbo privalumais pasinaudos apie 4 proc. gyventojų, o tai sudarytų apie 144,000 Lietuvos piliečių. Tačiau teigiama, jog iš tiesų norėtų emigruoti kur kas daugiau žmonių. (KD, Elta)

* **Liberalų frakcijos Seime seniūnas**, opozicijos vadovas Rolandas Paksas teigia, jog pas liberalus gali perėti dar 4-5 Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) parlamentarai. „Pirmąją kregždę“ tapo buvęs NS frakcijos narys Aleksandras Poplavskis. Trečiadienį vykusiam neeiliniam Seimo posėdyje buvo paskelbta apie jo prisijungimą prie Liberalų frakcijos. Šiuo metu Liberalų frakcija iš viso turi 34 narius ir yra antra pagal dydį frakcija po valdančiosios Socialdemokratinės koalicijos frakcijos.

* **Išgity daugiau kaip 3,000 puslapių knygos**, kurią spausdinamos politikų pajamų deklaracijos jau nebeįmanoma net ją išleisusioje Seimo leidykloje „Valstybės žinios“. Bet šios leidyklos direktorius Mintautas Daulėnė išskleidė gandus, kad knyga sukėlė didžiulį susidomėjimą. Mat politikų deklaracijos šiemet išleistos tik 80 egzempliorių tiražu. Valstybei šių knygų leidyba kainavo 22,000 litų. „Tokį tirazą nustatė Seimo kanceliarija“, teigė leidyklos direktorius. (LR, Elta)

* **Panevėžio rajono meras Alfredas Pekeliūnas** kartu su rajono bažnyčiose dirbančiais kunigais vakar nusprendė imtis pilietinių veiksmų prieš naktinę prekybą alkoholiu. Panevėžio rajono savivaldybėje su kunigais susitiko rajono valdybos nariai, skyrių vedėjai ir seniūnai. Tokie susitikimai valdininkų kvietimu vyksta kasmet. Tačiau šiemet į kvietimą atsiliepė ir Panevėžio vyskupas Juozapas Preikšas. (LR, Elta)

Konferencijos metu mokytojams koncertavo moksleiviai. Kęstutis Vanaga (Elta) nuotr.

Mokytojų dienos išvakarėse — nešventinės pedagogų nuotaikos

Vilnius, spalio 4 d. (BNS) — Lietuvos švietimo darbuotojų profesinė sąjunga kritiškai įvertina vyriausybės nuostatų metų sausio 1 d. įvedimą „moksleivio krepšelio“, nenumatantį pedagogų algų padidinimo.

Profesų sąjungos pirmininkas Aleksas Bružas peikia, kad sudarant krepšelį, nebuvo atsižvelgta į visus mokytojų atliekamus darbus, o mokama tik už pamokų valandas. A. Bruža skaičiavimu, vidutiniškai už 18 darbo valandų per savaitę atlygi gaunantys pedagogai iš tikrųjų dirba maždaug po 60-80 valandų.

Diskusija dėl „moksleivio krepšelio“ trūkumų kilo ketvirtadienį Vilniuje surengtoje konferencijoje „Švietimo reformos spindesys ir skurdas sušiveržus dirbus“. Į ją beveik 1,000 pedagogų ir švietimo sistemos vadovų susirinko spalio 5 d. pažymimos tarptautinės Mokytojų dienos proga.

Pedagogų profesų sąjungų vadovas suskaičiavo, kad pagal atliekamus darbus mokytojas turėtų gauti apie 1,350 litų atlyginimą, „jei jau krašto apsaugos vairotojų mokama 1,200 litų“.

Šiuo metu vidutinis mokytojo atlyginimas, neatskaičius mokesčių, yra 1,200 litų. Švietimo ir mokslo ministras Arvydas Monkevičius sakė, kad „moksleivio krepšelis“ ir neturėtų padidinti mokytojų atlyginimų, nes jie, „kils tada, kai gerės valstybės galimybės“. „Svarbiausia, kad tie atlyginimai nebeveluot“, teigė ministras.

Kitų metų biudžetą numatyta 64 mln. litų didesnis švietimo biudžetas per „moksleivio krepšelį“ turėtų pagerinti pedagogų kvalifikacijos kėlimo, vadovėlių ir kitos metodinės medžiagos išsigijimo sąlygas. Įvedus naują, mokyklos bus finansuojamos tiesiogiai iš vyriausybės, o ne per savivaldybes, kaip buvo lig šiol. Pa-

* **Pennsylvania valstybinės gvardijos vadui**, generolui majorui William B. Lynch įteiktas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinas. Apdovanojimą įteikė Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas per Vašingtone viešinio Lietuvos kariuomenės vado, generolo majoro Jono Kronkaičio darbinis pietus su JAV administracijos pareigūnais. Dekretą dėl W. Lynch apdovanojimo už indėlį plėtojant Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą bei nuopelnus remiant Lietuvos pastangas integruotis į transatlantines struktūras prezidentas Valdas Adamkus pasirašė šių metų rugėję. (BNS)

* **Lietuvos kariuomenės karinio pasirengimo ir saugumo srityse** jau pasiekė daugelio NATO valstybių lygį, teigia tarptautiniai saugumo patarėjų grupės nariai — generolas Garry Johnson iš Didžiosios Britanijos ir generolas leitenantas Kjeld Hilings iš Danijos — susitikus su Lietuvos kariuomenės lauko pajėgų vadu pulkininku Valdu Tutkumi. V. Tutkaus teigimu, NATO konsultantai teigiamai įvertino Lietuvos kariuomenės struktūrą ir valdymą.

* **Keletą mėnesių buvęs populiarumo lentelės viršūnėje** premjeras Algirdas Brazauskas į vietą užleido prezidentui Valdui Adamkui. Rugėjų pakilo beveik visų populiarumo lentelėje esančių politikų populiarumas, išskyrus dviejų liberalų vadovų — Rolando Pakso ir Eugenijaus Gentvilo, — kurie atsidūrė 8-toje ir 9-toje vietose. Pasak apklausos, kurią rugėjų atliko rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų firma „Baltijos tyrimai“, 71 proc. apklaustųjų palankiausiai vertina prezidentą V. Adamkų. II vietoje esanti premjera palankiai vertina 69 proc. apklaustųjų. (BNS)

* **Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centro specialistai** ramina Lietuvos gyventojus, kurie baiminasi biologinio ginklo galimo panaudojimo per teroristų išpuolius. Kaip centras, specialistai nuolat stebi gyventojų sergamumą užkrečiamosiomis ligomis, yra sukurta speciali sistema, pagal kurią galima laiku pastebėti padidėjusį sergamumą, nustatyti šių ligų protrūkių ar grupinius atvejus bei juos sąlygojusias priežastis. Sveikatos apsaugos ministerija teigia, kad ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų sukelėjų panaudojimo galimybė yra nedidelė. (BNS)

* **Arvydas Sabonis prisipažino**, kad jam jau laikas atsivieškinti su didžiuoju krepšiniu ir jis tai padarys savo mylimoje komandoje — „Žalgiryje“, kuriame prasidėjo šio legendinio žaidėjo kelias ir kuriame jis nori užbaigti apie 20 metų besitęsiančią sportinę karjerą. „Žalgiriu“ linkiu vėl tapti Lietuvos čempionu ir pirmiausiai pateikti į Eurolygos atrinktąsias varžybas“, sakė Arvydas Sabonis, kuriam dar nebuvo nuimtas gipso įtvaras nuo rugėjų pradžioje lūžusių dviejų dešinėsios kojos pirštų. Buvusiam Portlando „Trail Blazers“ vidurio puolėliui Kaune buvo įteikti sportiniai mārškėliniai su jo įprastu — 11-tuoju — numeriu. (KD, Elta)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Maskva. Ketvirtadienį į Juodąją jūrą nukrito iš Tel Avivo į Novosibirską Sibire skridęs Rusijos lėktuvas. Rusijos Nepaprastųjų situacijų ministerija pranešė, kad nelaimė galėjo įvykti dėl sprogimo. Sudužusiam lėktuve buvo 64 žmonės, iš jų 57 — Izraelio piliečiai ir 12 igulos narių. Tačiau šie duomenys dar galutinai oficialiai nepatvirtinti. Izraelio kariuomenės radijas informavo, kad Tel Avivo oro uoste atsaukti visi skrydžiai. Rusijos Federalinė saugumo tarnyba (FST) pranešė, kad dėl tarptautinės įtampos tarp turimų prielaidų yra ir „teroro akto“. Trijų variklių „TU-154“ nukrito maždaug 185 km nuo Rusijos krantų. Netoliese skridusio armėnų lėktuvo lakūnas matė, kaip ore susprogo keleivinis lėktuvas ir kaip jo nuolaužos nukrito į vandenyną. Krintantį lėktuvą matė mažiausiai dviejų kitų lėktuvų igulos. Nelaimės metu lėktuvas buvo 9,000 metrų aukštyje. Sudužusio lėktuvo igula nespejo perduoti jokios informacijos, ir tai leidžia manyti, jog tai buvo teroro aktas. Lėktuvas buvo palyginti naujas, turėjo visus prietaisus, reikalingus skraidant tarptautiniais skrydžiais; igulai vadovavo prityręs kapitonas. Į nelaimės atskubėję laivai iškelė keturių žuvusių kūnus. Lėktuvo nuolaužos guli 2,118 metrų gylyje. Pradėtos vadinamųjų „juodųjų žeu“ paieškos.

Vašingtonas. Rusijos lėktuvą galėjo per klaidą numušti ukrainiečių „zeme-oras“ klasės raketa, ketvirtadienį pareiškė JAV pareigūnai. Keleiviai galėjo tapti tragisko atsitikimo, o ne teroro akto aukomis, teigė pareigūnai, prašę neskelbti jų pavardžių. „Labai tikėtina, jog tai galėjo būti incidentas per pratybas, gal Ukrainos kariškiai atliko kovinio šaudymo bandymą“. Pirminiuose Pentagono pranešimuose teigiama, kad iš Krymo pusiasalio galėjo būti paleistos „oras-zemė“ raketa, kurios galėjo klydyti lėktuvą, teigė pareigūnai.

Kijevas. Ukrainos gynybos ministerija ketvirtadienį paneigė, jog jos kariškiai sukėlė Rusijos keleivinio lėktuvo katastrofą Juodojoje jūroje. „Nei (raketų) kryptis, nei nuotolis neatitinka praktinio ar teorinio taško, kuriame lėktuvas sprogo. Todėl Ukrainos kariškiai nei teisiškai, nei praktiškai negali būti susiję su šia nelaimė“, sakė ministerijos atstovas spaudai Konstantin Khivrenka. Tuo metu, kai sudužo lėktuvas, Ukrainos pajėgos Krymo pusiasalyje atliko penkis raketų kovinius bandymus. Ukrainos karių jūrų pajėgų (KJP) atstovas spaudai Nikolaj Savčenko pranešė, kad iš KJP laivų paleistos raketa negalėjo pasiekti rajono, kuriame nukrito lėktuvas, tačiau pabrėžė, jog gali kalbėti tik apie šias pajėgas. Pasak jo, poligonas, kuriame vyko KJP šaudymo pratybos, yra už 240 km nuo spėjamos lėktuvo kritimo vietos, o šaudoma buvo raketomis, kurių skrydžio nuotolis — 10 km.

Londonas. Didžiosios Britanijos premjeras Tony Blair valstybės parlamentui ketvirtadienį sakė, kad ateina laikas imtis tiek karinių, tiek humanitarinių veiksmų dėl praėjusio mėnesio atakų New Yorke bei Vašingtone. „Artinasi sunkus metas, kai bus imamasi veiksmų“, sakė T. Blair. „Jei imsime teisingų karinių veiksmų, jei derinsime juos su teisinga humanitarine pagalba ir sukursime teisingą politinę bei diplomatinę koaliciją, turėsime ne tik visas galimybes pasiekti tikslą, bet ir visas galimybes užsitikrinti savo veiksams didžiulią įmanomą paramą visame pasaulyje“, sakė jis. „Darysime viską, ką galime, kad Afganistano žmonės dėl šio konflikto kentėtų kaip įmanoma mažiau“, pridūrė premjeras.

Briuselis. Jungtinės Valstijos, besirengiančios karo veiksams dėl teroro išpuolių, trečiadienį paprašė savo sąjungininkų NATO leisti neribotai naudotis jų oro erdve, sakė Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder. Šaltiniai NATO nurodė, kad pirmajame Vašingtono prašymų 19 valstybių sąrašą yra prašymas leisti naudotis Europos oro pajėgų bazėmis ir NATO degalų atsargomis, taip pat — pasirengti pakeisti pajėgas, kurios ypatingu atveju gali būti atšauktos iš Balkanų. G. Schroeder sakė nurodęs Vokietijos ambasadoriui NATO būstinėje Briuselyje būti išlygų sutikti su visais prašymais. Tai pirmieji JAV prašymai pateikti nuo antradienio, kai NATO, gavęs „galutinių“ įrodymų apie Afganistane besislapstančio Osama bin Laden ir jo tinklo „al Qaeda“ sąsajas su rugėjo 11-osios teroro JAV, nusprendė taikyti NATO 5-tąjį bendros gynybos straipsnį.

Islamabadas. Pakistanas ketvirtadienį paskelbė, jog JAV tyrėjų surinktos informacijos pakanka, kad Osama bin Laden būtų apkalintas dėl rugėjo 11-osios teroro. „Susipažinome su medžiaga, kurią mums vakar pateikė JAV. Ši medžiaga akivaizdžiai yra pakankamas pamatas apkalinti (O. bin Laden) teisme“, sakė Užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudai Riazas Mohammad Khan.

Jeruzalė. Izraelio saugumo kabinetas leido kariuomenei atnaujinti užsienio valstybių smerkiamus „atrankinio likvidavimo“ veiksmus, kai kariuomenė suseka ir nužudo palestiniečių ekstremistus. Šis sprendimas buvo priimtas trečiadienį įvykusiam kabineto posėdyje, kuris buvo surengtas, kai palestiniečių ekstremistai įsibrovė į Gazos Ruozę esančią žydų naujakurių gyvenvietę ir nužudė du žydus. Praėjusią savaitę Izraelio užsienio reikalų ministras Shimon Peres ir palestiniečių prezidentas Yasser Arafat buvo vėl patvirtinę ugnies nutraukimo planą.

Islamabadas. JAV ir jų sąjungininkių karinė operacija prieš teroristus Afganistane prasidės ne anksčiau kaip spalio 10 dieną, mano kariniai žinovai. Pasak jų, tai rodo tas faktas, kad visus pasirengimus Pakistanas priimti humanitarinius krovinius iš įvairių tarptautinių organizacijų ir valstybių, taip pat spręsti klausimus, susijusius su pabėgėlių priėmimu, planuojama užbaigti botent iki to laiko. „Be to, Amerikos atstovai Islamabadė neoficialiai rekomenduoja valstybės, turinčios Pakistanas savo užsienio įstaigas, iš dalies evakuoti darbuotojus ir jų šeimų narius taip pat iki spalio 10 dienos“, sakė ketvirtadienį vienas diplomatas. (KD, Elta)

KALENDORIUS

Spalio 5 d.: Donata, Edvinas, Evaldas, Galė, Gilda, Karolina, Placidus, Placidus, Upinė.
Spalio 6 d.: Šv. Brunonas, Adalbertas, Budvydas, Eismantas, Fidelija, Vytenė.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

2001 M. METINIS VISUOTINIS ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis 2001 m. ŠALFASS suvažiavimas vyks 2001 m. lapkričio 17 d., Clevelando Lietuvių namuose, 877 East 185-th Street, Cleveland, OH. Telefonas: 216-531-2131.

Suvažiavimo pradžia — 11 val. ryto.

Pagal ŠALFASS Statutą, suvažiavime sprendžiamųjų balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS garbės nariai.

Patariamuoju balsu kvietiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportininkai judėjimo besidomį asmenys.

Smulkios informacijos prašamos ŠALFASS sporto klubams ir ŠALFASS pareigūnams.

bams ir ŠALFASS pareigūnams. Organizacijos ar asmenys, norintieji gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS Centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada.

Tel. 416-767-6520.

Faksas: 416-760-9843.

E-mail: hrc@direct.com

Šalia rutininių einamųjų ŠALFASS kasmetinių reikalų, vienu iš svarbesnių darbotvarkės punktų bus ŠALFASS organų (Centro valdybos, Revizijos komisijos ir Garbės teismo) rinkimai.

Sporto klubai, ŠALFASS pareigūnai ir sporto darbuotojai prašomi rimtai atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvybinius reikalus ir pasistengti suvažiavime dalyvauti.

ŠALFASS Centro valdyba

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI SEKMADIENĮ ILSĖJOSI

Rugsėjo 30 d. Yorkville, IL, numatytos „major“ diviziono rungtynės tarp „Litanicos“ ir lenkų „Lightning“ ekipų buvo nukeltos vėlesniam laikui. Priežastis — lenkai žaidė Illinoise taurės rungtynes ir negalėjo priimti lietuvių komandų. Taigi mūsų futbolininkai ir sirgaliai galėjo sėkmadienį pailsėti.

Tačiau šis nukėlimas turi ir neigiamą pusę, nes pirmenybės gali nesibaigti iki lapkričio pabaigos ir sniego pūgų. Dabar „Litanicos“ futbolininkai jau turi dvi nukeltas rungtynes. Pirmosios iš jų buvo susitikimas su „Chicago Kickers“, kuris bus žaidžiamas po paskutinės pirmenybių datos (o ji yra spalio 28 d.) — lapkričio 4 d. Rungtynės prieš „Lightning“ turės būti žaidžiamos lapkričio 11 d. O dar nežinia — kiek kitų rungtynių bus atidėta.

ŠI SEKMADIENI SU „SCHWABEN“ LEMONTE

Kitos rungtynės, pagal pirmenybių tvarkaraštį „Litanica“ žais spalio 7 d. aikštėje prie Pasaulio lietuvių centro, Lemonte. Tada mūsų susitikimas su vokiečių „Schwabens“ futbolininkais. Pirmosios komandos rungtyniaus 3 valandą, o prieš tai — rezervas. Iki šiol „Litanica“ „major“

diviziono pirmenybėse jau sužaidė trejas rungtynes, iš kurių dvi baigė lygiomis: prieš „Maroons“ 4-4 ir prieš „Vikings“ 1-1. Taigi mūsų tikimasi turėti taškų.

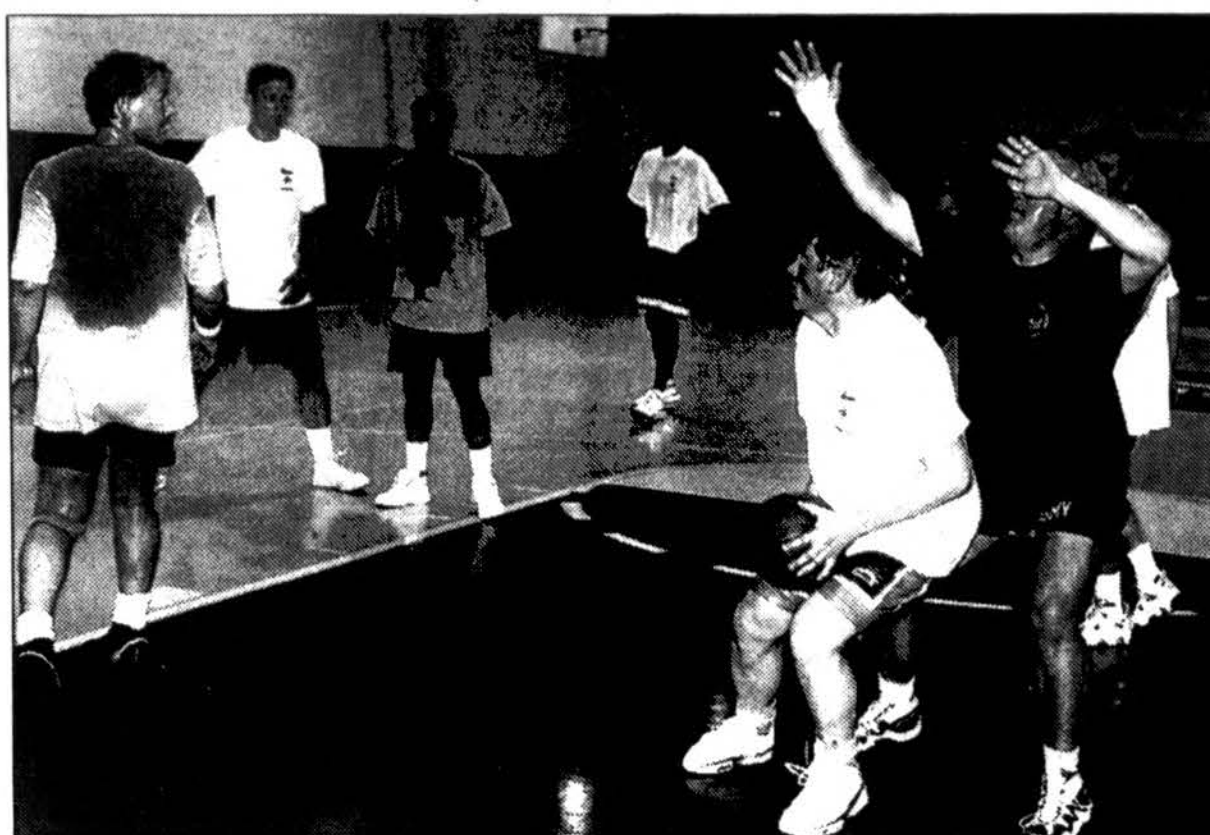
REGISTRACIJA „LITUANICOS“ POKYLIUI

„Litanicos“ futbolo klubas š.m. spalio 27 d. Pasaulio lietuvių centro, Lemonte, didžiojoje salėje rengia 51-ji šio klubo pokylį. Bus trumpa programa, vakarienė ir šokiai, grojant brolių Švabų orkestrui. Jau pats laikas užsitikrinti vietas. Jas užsisakyti skambinkit Laimai Glavinskienei, tel. 630-323-6302. Nedelskite!

ČIKAGOS „FIRE“ — JAU PUSFINALYJE

Čikagos „Fire“ profesionalų futbolo komanda, žaidžianti MLS lygos atkrentamosiose varžybose, laimėjo pirmąjį ratą ir pateko į pusfinalį. Čikagiečiai rugsėjo 30 d. trečioje rungtynėje įveikė Dallas futbolininkus 2-0 ir sugriebė 7 taškus — dvi pergalės ir vienas lygiausias.

Pusfinalyje čikagiečiai kovos su Los Angeles atstovais. Pirmasis jų susitikimas bus spalio 10 d. Čikagoje, o tada, spa-

Akimirka iš š. m. liepos 24 d. Washington, DC, vykusių draugiškų krepšinio rungtynių tarp Lietuvos ambasados sudarytos komandos, kurioje žaidė ir Lietuvos diplomatai, ir JAV Kongreso narių. Čia matome į krepšį mesti besistatantį Lietuvos Respublikos Seimo atstovą Artūrą Paulauską ir jo pastangas sutrukdyti bandantį JAV Kongreso narį John Shimkusą.

Į TALKĄ KREPŠINIS

Ne kartą girdėjome, kad Lietuvoje krepšinis yra tarsi ant religijos, kad lietuviams jis yra daugiau negu žaidimas; kad sovietmečiu, kai Kauno „Žalgiris“ su Saboniu nugalėdavo Maskvos CSK, kai tris kartus „Žalgiris“ laimėjo Sovietų Sąjungos čempionatą — tos pergalės lietuviams buvo daugiau negu pergalės krepšinio aikštėje.

Krepšinis kelė lietuviams pasididžiavimą savo tautybe, leido lietuviams atsistovėti viešai entuziastiškai palaikyti savo komandą, teikė progą iškelus galvas šaukti „Lietuva!“

Pastarąjį dešimtmetį Lietuvos krepšinininkai stebina pasaulį trejetą iš eilės kartų olimpinėse žaidynėse laimėdami bronzos medalius. O, kaip didžiavosi Lietuvos žmonės, kaip didžiavosi lietuvių visame plačiajame pasaulyje.

Per tą patį laiką daug Lietuvos krepšinininkų atvyko į JAV studijuoti ir ugdyti savo talentus krepšinyje. Būdami geri ir sąžiningi studentai ir geri krepšinio žaidėjai jie garsina savo universitetus, o tuo pačiu ir Lietuvos vardą daugiausiai, tie visuomenėje. Jie yra ge-

lio 13-ąją, bus rungtyniaujama Los Angeles mieste. Jeigu prireiks trečiojo susitikimo jis bus spalio 17 d. Čikagoje.

Kitame pusfinalyje susiks San Jose ir Miami komandos. Pirmoji komanda įveikė Columbus, o antroji — Kansas City vienuolikos. JAV čempionas turėtų pasiekti spalio 21 d. per Columbus mieste numatytą susitikimą tarp pusfinalių laimėtojų. Mes spėjame, kad į finalą pateks Čikagos ir Miami komandos. Beje, čempionai bus išaiškinti per vieną rungtynę.

Ed. Šulaitis

riausi Lietuvos ambasadoriai.

Dabar, kai Lietuva visais būdais bando patekti į NATO, krepšinis vėl ateina talkon. Š.m. gegužės mėnesį Vilniuje vykusioje NATO atstovų susirinkime, įvyko ir pirmos draugiškos krepšinio rungtynės tarp Lietuvos ambasados ir JAV senatorių/Kongreso atstovų, dalyvavusių minėtuose susirinkimuose.

Tos rungtynės buvo smagos, gerai sulūštos. Rungtynės tada 65-57 laimėjo amerikiečiai. Tuo pačiu krepšinis leido žaidėjams atsipalaiduoti ir geriau susipažinti.

Niekas nesistebėjo, kai neilgai trukus buvo suruoštos antros panašios rungtynės. Ši kartą JAV-se š.m. liepos 24 d. Lietuvos komandoje žaidė ambasados pareigūnai, trys studentai ir Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, kuris tuo

metu lankėsi JAV-se tikslu pasikalbėti su JAV Kongreso atstovais apie Lietuvos ir NATO įsijungimo galimybes. JAV komandoje žaidė 4 Kongreso atstovai — Shimkus (IL), Walsh (NY), Bradley (TX) ir Hulsford (MO) ir jų patarėjai.

Šių žaidynių stebėti atvyko daugiau negu 50 entuziastų, kurie turėjo progą pasigėrėti kaip Mantas Ignatavičius (panevežietis studijuojas High Point u-te) gražiai valdė žaidimą. Jo perdavimai buvo tiesūs, jo metimai krito ir krito į krepšį.

Nors amerikiečiai narsiai kovoją šį kartą 64-49 laimėjo lietuvių.

Kadangi NATO balsavimai vyks tik ateinančiais metais ir kadangi varžybos yra lygios, tai savaime aišku, reikėtų sužaisti dar porą kartų. Krepšinis — į talką!!!

Rimas Gedeika

LIETUVOS KREPŠININKAS JAV BUVO DISKRIMINUOJAMAS IR ŽEMINAMAS

Nepaisant, kad Amerikos universitetuose ir kolegijose per praėjusį dešimtmetį jau yra žaidę ar tebežaidžia bent 70 jaunų lietuvių krepšinininkų iš Lietuvos, tačiau tokios patirties, kurią išgyveno šiemet pavasarį iš Berkeley universiteto sugrįžęs ten studijavęs ir žaidęs Saulius Kuzminskas, niekas dar neturėjo.

Jis ilgą laiką ir nesakė, dėl ko negalėjo iškelti Amerikoje. Apie savo sugrįžimą prabilo visai neseniai ir jo išpažintis buvo išspausdinta „Krepšinio“ žurnalo rugsėjo 25 dienos laidoje.

„Saulius Kuzminskas iki šiol negali atsikelti, kad XXI amžiuje tokioje demokratiškoje šalyje kaip Amerika jis buvo patekęs į vergiją. Berkeley universitete Kalifornijoje krepšinininkas iš Lietuvos buvo vertinamas už savo pinigus treneriui pirkti spaudą, nešioti komandos draugų sportinius krepšius ir laukti kol į autobusą sulips visa komanda. Tik tada koją į jį galėdavo įkelti Saulius. Per treniruotes jį žemindavo juodaodžiai žaidėjai, o per rungtynes užmiršdavo treneriai. 210 cm ūgio devyniolikametis „Siaulius“ vidurio puolėjas apie tai viešai prabilo pirmą kartą, — tokiais žodžiais pradeda pasakoti sunkiai įtikėtiną lietuvių jaunuolio odiseją Dėdes Samo žemėje.

„Tu esi europietis, todėl esi niekas“, — taip kalbėdavo juodaodžiai. Juodosios rasės treneris savo rasės krepšinininkams leisdavęs daryti, ką tik jie nori. Bet kai juoda-

dži krepšinininkų elgesys peržengė visas ribas, NCAA vadovybė pašalino trenerį iš universiteto už rasizmą. Tačiau, kaip sako lietuvis, juodaodžių kultas krepšinio komandoje jautiamas iki šiol.

Beje, praėjusį sezoną iš 16 Berkeley universiteto krepšinio komandų žaidėjų tik Saulius ir dar trys jaunuoliai buvo baltieji. Beje, Saulius universiteto treneriams pristatė garsius lietuvių krepšinininkus — NBA lygos žaidėjas Šarūnas Marčiulionis, kuriuo jis patikėjo, visai neieškodamas sau vietos kitose mokslo įstaigose, kuriose baltodžiai studentai žaidėjai yra traktuojami kaip lygiavertiai. Šiai liūdnei ir kartu keistai istorijai apie S. Kuzminską „Krepšinio“ žurnalo paskyrė net 5 puslapius. Manome, kad tai gera pamoka tiems, kurie nori važiuoti studijuoti ir žaisti į Ameriką, nekreipdami dėmesio į kurį universitetą. Žinoma, jog daugelyje jų vyrauja žymiai geresnė tvarka negu Berkeley universitete.

Straipsnio pabaigoje į žurnalisto klausimą, ką patartų daryti dvylukamečiui broliui Mindaugui, kuomet jis baigs S. Marčiulionio krepšinio mokyklą, Saulius atsakė: „Patarčiau važiuoti studijuoti į Ameriką. Tik reikia išsiriškinti mažesnę universitetą“. O jo paties nuomone apie save: „Bandau pamiršti Ameriką. Bet žmonės manęs dažnai klausinėja, kodėl grįžau, ir priverčia viską iš naujo išgyventi“.

Ed. Šulaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvatinamų už prenumeratą nesiekiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$109.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliaru paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliaru paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-298-9965
Valandos pagal susitarimą

KLAIPĖDOS „ŽUVĖDRA“ SPORTINIŲ ŠOKIŲ ČEMPIONAI

Klaipėdos „Žuvėdros“ sportinių šokių kolektyvas rugsėjo 29 d. Vengrijoje pasibaigusio Europos Lotynų Amerikos šokių ansamblių varžybose iškovojė čempionų titulą. Skaištės ir Romualdo Ildzevičiaus vadovaujamas klaipėdiečių kolektyvas, po dviejų metų pertraukos, susigrąžino čempionų vardą. „Žuvėdros“ šokėjai pernai užėmė antrąją vietą Europoje, o prieš tai — vieną kartą jų pasipuošę net pasaulio nugalėtojų titulu.

Lietuviai šiemet buvo pirmieji tarp 11-kos kolektyvų, iš įvairių Europos valstybių tarpo. Vengrijoje nedalyvavo tik vokiečiai, kurie, kaip teigiama, liko namuose treniruotis pasaulio pirmenybėms, šiemet, lapkričio 24 d., vyksiančioms Bremenhavene, Vokietijoje. Šių metų Europos pirmenybėse klaipėdiečiams šokėjams visi teisėjai atidavė pirmąsias vietas, kas labai retai pasitaiko. Šį kartą antraisiais liko vengrai, o treči — čekai.

Kaip rašo visa Lietuvos spauda, lietuviai, nepaisant, kad yra vieni iš geriausiųjų ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje, toli gražu nesulaukia bent vidutinės finansinės paramos, kaip kitos komandos, jau nekalbant apie vyrų krepšinininkus, kurie, kaip žinome, Europos pirmenybėse jau senokai yra laimėję medalius. Ir šiemet Klaipėdos šokėjai į Vengriją vyko autobusu, o ten viešbutyje gyveno po 4 žmones kambaryje ir valgė tik iš namų atsivežtą maistą, nes neturėjo pinigų jį pirkti. Tačiau ir tokiose varžybose sąlygose mūsų šokėjai tapo čempionais.

Apie lietuvių sportinių šokių atstovus praėjusią savaitę

kalbėjomes telefonu su žymia kauniete trenere, o kartu ir tarptautinio lygio teisėja dr. Jūrate Norvaišiene, kuri teisėjavo Miami Beach mieste, Floridoje, vykusioje klasikinių šokių pasaulio čempionate. Ten šoko ir dvi kaunietės poros, kurių viena užėmė šeštąją vietą, o kita — dešimtąją.

Po šio čempionato dr. Jūratė Norvaišienė pora savaitę praleido ir Kalifornijoje ir telefonu mums papasakojo apie gražius lietuvių šokėjų pasirodymus pasaulinio garso varžybose, kuriose jie puikiai garsina Lietuvos vardą. Ji atgal į Kauną išskrido rugsėjo 28 d.

E. Šulaitis

SPORTO KLUBO „AIDAS“ PRANEŠIMAI

Š.m. spalio 6 d. klubas ruošia išvyką į St. Louis miestą, į ten vyksiančias rankos lenkimo varžybas. Norint dalyvauti vyruose ir moterims prašome skambinti Sauliui, tel. 773-581-6771. Neradus namų, prašoma palikti žinutę.

Š.m. spalio 20 d., šeštadienį, Čikagos lietuvių Jaunimo centro maž. salėje vyks sporto šventė. Bus vykdomos stalo teniso, šachmatų, rankos lenkimo, virvės traukimo varžybos. Vyks ir linksmos estafetės. Veiks baras, gros muzika. Informacijai fel. 773-581-6771.

* NBA klubų žaidėjai jau lieja prakaitą. Jie pradėjo rengtis spalio 30 dieną prasidėsiančioms lygos pirmenybėms. „Portland Trail Blazers“ komandos treniruotės stovykloje nėra Arvydo Sabonio. (L.R. Elta)

LFK „Litanica“ veteranų futbolo komanda 2001 metų rudens sezono pradžioje.

Nuotr. Ed. Šulaitis

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talkingant sūnui Adomui

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulystei“
arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
el. paštas: biciulyste@aol.com

Bičiulystė. Nr. 20.

GYVENOME NE TIK BAIMĖJE — TERORE

Miglės Žygieinės straipsnis baimės tema įdėrė širdin it geluoniu. Nejaugi Lietuvoje dar yra tokių, švelniai tariant, tikintį, jog toji baimė buvo tik tariama ir, anot M. Ž., antrosios bangos vaizduotė? Nestebėtina, kad „Draugo“ vieno straipsnio antraštė tvirtino, jog pusė Lietuvos okupacijos nelaiko blogybe. Ir taip pagailo vargšes Lietuvos, kad okupacija paliko suklusintus jos vaikus, kurie, lyg iš mėnulio iškritę, visiškai nesusivokia savo krašto istorijoje, nenusimano ir netiki savo tautos genocidu, šai-posi iš tėvynainių pasakojamų faktų, jų patirtų istorijai išgyventų, ir, skaudžiausia, atrodo, niekieno nenori girdėti apie tikrovę. O toji tikrovė buvo niūri, rūs-kana, košmarinė (sic!).

Atsiminkime, kad 1940 m. birželio 15 d. mes patys pirmieji, lyg fronto pirmosios linijos, pergyvenome sovietų okupacijos žiaurumus. Užpuolikas, dar kojos neįkėlęs į mūsų kraštą, jau savo ultimatumu birželio 14 d. pareiklavo suimti ir atiduoti teisman Vidaus reikalų ministrą gen. Kazį Skučą ir Valstybės saugumo departamento direktorių Augustiną Povilaitį. Jie pakliuvo Maskvos kalėjimams ir buvo likviduoti — sušaudyti. Liko dvi našlės ir keturi našlaičiai vaikai... O vėliau masinis žmonių genocidas...

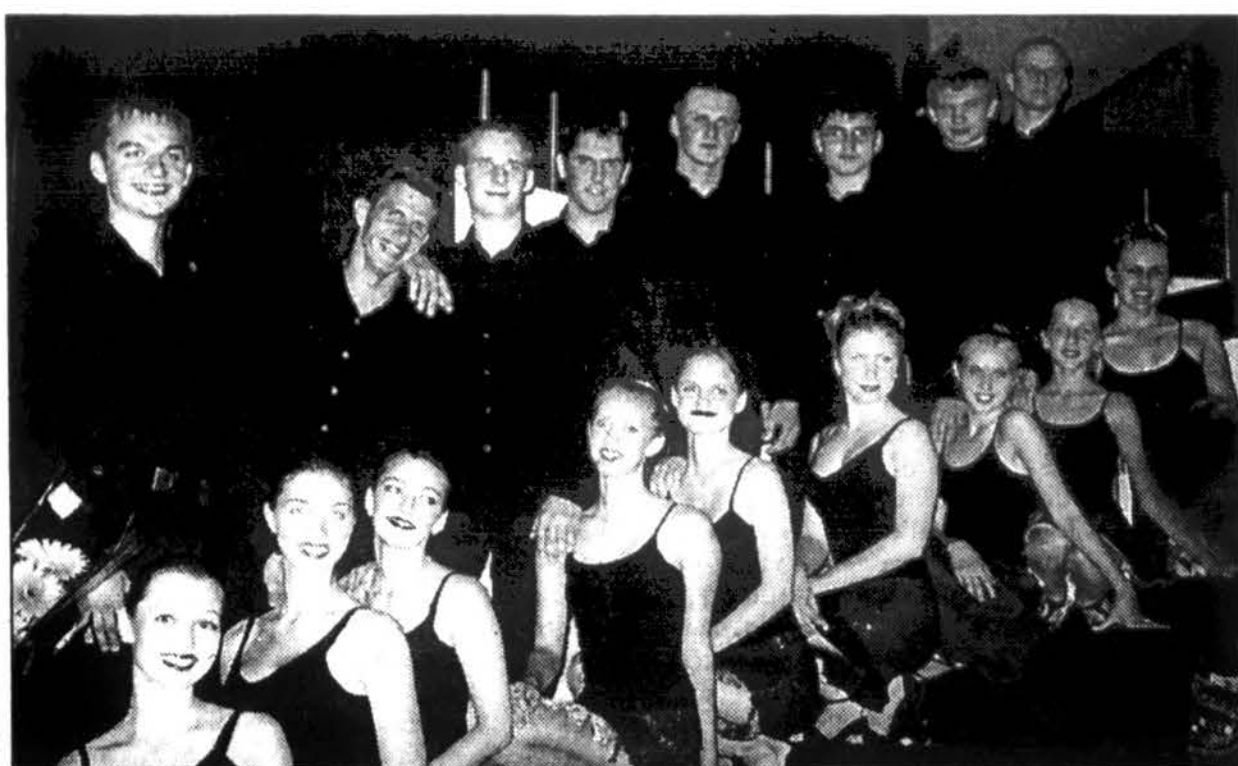
Sovietai užplodo Lietuvą, lyg raudonieji skėriai, viską naikindami. Atėmė visas laisves: žodžio, spaudos, faktiškai — žiniasklaidos, tikėjimo, atskyrė mus nuo kultūringo Vakarų pasaulio, kalė mums į galvą savo komunizmą, pagrįstą melu, apgaule, klaida, teroru. Pravardžiudami mus visus „budožemis“, liaudies priešiniais, parazitais, darbininkų išnaudotojais, pasiutusiai šunimis...“ ir aibe kitų epitetų, išbarstė viešai garsiakalbius ir klausykites apie... „rojų“ savo krašte... Netikėjai, ką girdėjai... Kasdien maitino daina „Katiuša“ ir stachanovišką „žygdarbiais“. Atsirado naujas „elitas“ — buvę girtuokliai, tinginiai, dykdoniai — virto „didvyriais“, užėmė komunistų svarbiausius postus ir... keršijo kam tik patiko. Tada kėlė ir padangas stachanovietius: fabrikos darbininkus, kolchoznikus, karvių melžėjas ir kt. Tik, koks nuostolis, niekad nesulaukėme, kada paskelbė stachanovietė... lietuviška višta, padėjusią daugiausia kiaušinių... Juokai šalin — viskas atrodė taip nereikšminga, it mašalo žyzimas, o vienok pasijutai, lyg ieškantis išeities, kaip susitvarkyti katilė garas...

Visokių laisvų krašte JAV-ėse amerikietis patriotas Patrick Henry, kovodamas prieš Anglijos okupaciją, šaukė: „Duok man laisvę, arba duok man mirtį!“ (Give me liberty or give me death!). Mums, netekus nepriklausomybės ir laisvės, lyg paukščiama narve, grubi kasdienybė ir smulkmeniška buities proza buvo sunkiai pakeliama. Atėjoni

atsivežė blusas, blakes, vodką, raudonuosius arbūzus (vagonais; po šiai dienai nepakendu čia „watermelon“), trijų aukštų keiksmazodžius ir kitas „gėrybes“, o iš mūsų atėmė santaupas banke, nacionalizavo namus (pagrobė iš mūsų), universitete uždarė visas studentų korporacijas (buvau žemaitių Korpl „Filias Samogitiae“ filisterė), liepė sunėsti universitetan visą turėtą turą (vėliavą, juostas ir kt.), netekome savo tautos trispalvės vėliavos, Tautos himno: „Lietuva, tėvyne mūsų...“, Vyčio ženklą... Nakties metu pabeldimas į duris reiškė bebielioto išvyką į Sibirą. Savo dukrelę pakrikštijome slapta vakare bažnyčioje. Vėlinių vakarą Kauno kapinėse Vytauto prospektą žmonės, kaip įprasta, degino žvakutes, dėjo ant kapų vainikus, meldėsi, giedojo „Marija, Marija...“ ir tautos himną. Tučiuojau čekistų būriai apsupo kapines ir grūdė į sunkvežimius suimtuosius. Ten buvęs brolis spėjo pasprukti. Tai naktį namie jis nenakvojo.

Virš mūsų galvų, lyg Damos kordas, pakibęs pjautuvais ir klijais grūmojo kasdien. Netinojai nei dienos, nei valandos, kada ateis tavo eilė (mirkti baimėje)... Prasidėjo suėmimai. Pirmon ugnin pakliuvo labiau žinomi patriotai (tautines krypties spaudos darbuotojai), visuomenėje daugiau iškilę, organizacijų vadovai... Jie buvo Lietuvos gyvenimo druska... Tokstanciais suėmė, kalino, trėmė, žudė... Daug karininkų šeimų neteko savo tėvų... Salomėja Neris vežė mums Stalino „saule“, (o, kokia ironija!) tuo tarpu — Kauno kalėjimo langus akliai užkalė, kad tik joks saulės spindulėlis neprasiveržtų pas nelaiminguosius kalinius... Bolševikai mėgavosi nekaltų žmonių kanciomis. Pakliuvai ir komunistų nagus — net ir nekaltiausia padaro kaltu.

Labai nesinori kalbėti apie save, bet kad rašinys nevirstų į „sakė, — pasakė“ ir būtų autentiškas, nenoromis tenka atidengti savo pergyvenimus. Vyras buvo Kauno radijo stoties vyr. inžinierius. Gyvenome name prie radijo stoties Žaliakalnyje. Kasdien, einant pro vartus, rusas, mongolišku veidu, atstotęs durtvą (!), reikalavo asmens liudijimo. Sovietai nustumė medicinarį gydytojus, o, besivaikydami technikos pažangos, vyravimo pasaulyje, jį ir inžinierius kėlė. Pakeitę Pašto valdybą Ryšių valdybos vardu, vyrą paskyrė vyr. inžinieriumi visai Lietuvai, tik jo viršininku buvo rusas iš Maskvos. Lietuvai — darbuotojai atėidavo pas vyrą, džiaugdamiesi savo lietuviu aukštoje pareigoje. O jis pareidavo iš darbo visad susikrimtęs, sakydamas, kad kalėjimo neišsisuks — kasnakt buvo griaunami telefonų, telegrafų stulpai, ogi atsakomybė tekėdavo jam. Tai gali paliudyti žinomas žurnalistas Jurgis Janušaitis, gyv. Floridoje, tada dirbęs ten. Jo draugas — geležinkelio stoties budėtojas — ant vieno kelio

„Svajos“ šokėjai, šauniai linksminę svečius „Draugo“ pokilyje sekmadienį, rugsėjo 30 d., Martinique salėje. Dalios Badarienės nuotrauka

vaikas, rankoj knyga — per vargą baigė mokslus ir įsigijo inžinieriaus diplomą. Vargdienių sūnus, nepriklausė jokioms organizacijoms, sovietų buvo paskirtas Susisiekimo ministerijos labai atsakingoms pareigoms. Ir... ištrėmė jį su žmona ir keturiais vaikais į Sibirą, tik, žinoma, pirmiausia juos atskyrė... Mano vyras buvo užsiprenumeravęs iš Anglijos savaitinį techniką žurnalą (1939 m. spalio mėn. grįžo iš užbaigtų studijų Marconi College of Wireless Communication Chelmsforde, Anglijoje). Kas savaitę jį tampė milicija pasiaiškinti, kodėl... jis turis ryšių su Anglija. Prenumeratą turėjo nuolat. Mano klasės ir studijų draugė, dirbusi Ryšių valdyboje, bijojo gatvėje prieiti prie manęs, laikė mus... komunistais (dėl vyro užimamo aukšto vietos). Tuo tarpu jis niekad nebuvo patvirtintas Maskvos, skaitėsi „budožiu“ sūnus (pasitūrinčių tėvų), buvo „Plieno“ vyrų finlisteris (korporacija nesivadino). Jo seserį ir svainį, jaunus, tik susituokusius, suėmė, nes jį priklausė Korpl „Filias Lietuvania“, o jis — Korpl „Neo — Lituanian“, jį ištrėmė Sibirą, o jį į Kazachstaną. Vyras nuo jo pas savo viršininką, geros širdies rusą, pagalbos. — Malči (tylekl), — patarė jis ir perspėjo, jog jokiū būdu padėti negalės, o save užtikrintai įklampins...

Vienos mano draugės brolis — partizanas buvo išduotas... žmonos. Jo nukankintą lavoną numetė motinai prie durų. Mano brolis, 23 m., vos grįžęs iš Prancūzijos, baigęs aukštuosius mokslus, žuvo gindamas Aleksoto tiltą Kau-ne (atsitraukdami sovietai viską naikino — sprogdino). Š. m. liepos 6 d. LR prezidentas atžymėjo jį Vyčio kryžiumi (pomirtiniai).

Ir taip kiekviena šeima nukentėjo — liko sovietų aukomis... Čia neįmanoma visko surašyti (ir taip rašinys virto „paklode“). Tik tomų tomuose sutilptų šimtai tūkstančiai žuvusių atsišaukimų. Ar bereikia klausti, ar mes gyvenome baimėje? Ar dar galima svaicioti, kodėl mes bėgome, kaip nuo maro...? Ne iš „raskaziaus“ (palikę viską — net nepamainomų fotografijų nepasiėmę), ne duoneliuoti, tik gelbėdami savo ir vaikų gyvybę. Juk ir mes buvome išvežimo sąrašė, tik dar nespejė... Kai antru kartu artino „basiakai“ sovietai, mes buvome jau patyrę, gerai žinojome, kas mūsų laukia... Ko galima tikėtis iš „burliokų“, dainuojančių odes...bulvei: „A kartoska abjedinija!“ (o bulvė — skanumynas). Nieks nesto vietoje, nei medicina, nei technika. Neinai pirmyn — žengi atgal! Tuomet mes jau linkėmės Vokietijoje, Prancūzi-

LIETUVA, TĖVYNĖ MŪSŲ

Pasakoja Lilita

Praėjusį pavasarį, kovo mėnesį, po šešerių gyvenimo metų Amerikoje grįžau į Lietuvą. Esu „ekonominė“ emigrantė. Visą tą laiką Amerikoje teko dirbti slaugos darbus. Netrumpas laikas suteikė daugybę progų geriau pažinti amerikiečių gyvenimą, kultūrą. Buvau laiminga, galėdama skaityti lietuvišką išveijos spaudą, girdėti radijo studijų „R“. Visa tai neleidė atilti nuo Lietuvos gyvenimo problemų. Naujienų iš gimtojo krašto nestigo ir laiškuose bei spaudoje iš Lietuvos. Su tokiais pat „likimo broliais ir sesėmis“ guosdavomės, kad Lietuvoje gyvenimas toli gražu ne gerėja, kad šalia vis daugiau besirandančių vakarietiško gyvenimo ženklų ne kiek nemažėja skurdo ir vargo.

Gal šis mano laiškas kam pasirodys pernelyg pretenzingas, o gal kam nors akimirksniui palengvins sunkią nelegalaus darbininko dalį ar leis lengviau atsistoti, besirušiantiems visam laikui įsikurti toli nuo gimtinės. Gal patvirtins, kad užgniauzus namų ilgesį verta būti ir dirbti, kaip sakoma, „sėdėti“, nes Lietuvoje dabar toks metas, kad dažnoje šeimoje kažkas turi aukotis, visus ir viską pakelti, ir vykti svetur uždaryti, nes likusieji namie labai reikalinga materialinė pagalba. Gal bus ir tokių, kuriuos aprašomi dalykai ir papiktins, gal būsiai apkaltinta, matanti tik juodą ar blogąją pusę.

Bet šešeri metai — tai ne viena diena, tai ilgokas laiko tarpas, manau, leidžiantis gerai suvokti, kokią gyvenimą teko palikti išvažiuojant, ko tikėtasi sugrįžus ir kokia pasirodė besanti ta šiandieninė gyvenimo tikrovė Lietuvoje.

Jau Vilniaus oro uoste suprantai ir pajunti, kad sugrįžai į savo buvusį gyvenimą — kokią gerą šimtmetį atgal, jei ne daugiau. Kovo pabaiga: šalta, vėjas, purvas ir lauke, ir viduje, laukiamosios salės, kuri senajame pastate ne kažin kiek ir pasikeitusi nuo anų laikų, kai prieš dvidešimt ar daugiau metų, būdami studentai, skrisdavome į

Palangą, Maskvą, Sankt-Peterburgą (tada Leningradą). Tiesa, užtat informacija, reklama, mirga jau ne lietuviškai ir rusiškai, bet lietuviškai ir angliškai. Na, o užėjus į tualetą, tikrai pamiršti ir tą anglišką reklamą, nes šioje vietoje, atrodo, niekas nepasikeitė per visą „šimtmetį“: tos pačios durys, tos pačios siaubingai nepatogios tarybinės „kabinos“, tik tualetinio popieriaus stovėlis rodo, kad jo lyg būta, bet nebėra. Prieš kambarį to paties kriauklės, aciu Dievui, veidrodžiai. Žiūriu į veidrodį, šypsau si ir čia pat įsakau sau pamiršti „kapitalistinio“ pasaulio tualetus su baltu tualetiniu popieriumi ir servetėlėmis.

Vaziuojame namo. Po šešerių metų — į pajūrio rajoninį miestą Autostradoje mašinų nedaug. Nematyti ilgų autofurgonų (sunkvežiminių), ar priučių mikroautobuselių bei prabangesnių mašinų. Pro šalį praeiviai autobusai. Dairausi aplink. Blogas ir lietingas oras dar labiau skurdina vaizdą. Matau nesutvarkytas iš rudens nenupjautų žolių stagarais kyšančias pakeles, toliau žvilgsnis siekia nesuurtus vienokio ar kitokio derliaus likučiais boluojančius laukus. Jokių pakeles reklamų, jokių skydų, taip įprastų Amerikoje.

Pagalvojau: jų ir nereikia, jie čia netikti, o ir niekam nebūtų reikalingi. Vaziuojant pro Klaipėdos priemiestį, akį rėžia griuvantys namai, tvoros. Stengiuosi nukreipti žvilgsnį į kažkokią „šiuolaikinę“ reklamą apie kompiuterius ir jų dalis.

Į miestą nevažiuojame, su-

kame link Kretingalės. Vaidai labai graudūs ir varginę: vėl griuvančios tvoros, apšiurę namai, nesutvarkytas miestelio centras. O kažkada klestėjus Kretingos „Laisvės“ audinių fabrikas — dabar lyg pastatų vaiduoklių kompleksas. Autobusų stotis, man išvažiuojant, gana gražiai atrodo, dabar tuščia, nubyrėjusi tinku, krintančiom nuo sienų plytom.

Čia tik keletas kelionės namo fragmentų, kurių galima paminėti ir daug daugiau.

Na, o kaip ir kas namuose, pas gimines, pažįstamus. Milijonierių ar praturtusių verslininkų iš savo artimųjų ar draugų neturiu, tad visi mano pastebėjimai iš vidutiniškai ar žemiau vidutinio lygio gyvenančių žmonių: tarnautojų, mokytojų. Pas pusseserę, mokytoją, iškart pastebiu, kad tualetas stovi kibiras su vandeni — klozetui, pasinaudojus tualetu, nupilti. Teorija paprasta: vanduo brangus, todėl po skalbimo ar prausimosi vonioje vanduo supilamas į kibirus, plastmasinius dubenis, vones ir naudojamas tualetui nupilti, grindis plauti ar ką kitą valyti. Tokį pat taupymą pamatau ir pas tetą Klaipėdoje bei pas vaikus drauge, atrodyt, gyvenančią lyg ir pasiturinčią. Na, sakysite, taupumas — geras dalykas; po prausimosi vonioje prikiuoji kibirą su muiliniu vandeniu — tualetui nupilti ir grindims šluostyti — kelioms dienoms užtenka. Bėda gal ta, jog prausiantis reikia būti gana išradingam, kad išsimaudytum sunaudodamas kuo mažesnę kiekį vandens, ypač karšto. Tas pats ir virtuvėje — kaip išplauti indus su nedaug vandens bei indų plovimo priemonių, taip įprastų Amerikoje. Jų čia neperkama, nes brangios. Kai, pasakodama išpūsdus, paminiu, kad rytinė vonia ar dušas Amerikoje yra įprasta būtinybė, teta tik atsidūsta ir pasako, kad jei taip praustumės, „išeitume į bankrotą“. Iš tikrųjų, kai laiptinėje visų butų mokėjimo sąskaitoje pamatau, kad kaimynų šeima, turinti tris mokyklinio amžiaus vaikus, per mėnesį sunaudojo tik vieną kubą (m³) karšto ir du kubus šalto vandens, kad nereikėtų daug mokėti, mintys apie amerikietišką dušą ar vonią tik erzina ir liūdina.

O čia dar vieną vakarą per užsieniui transliuojamą laidą anglų kalba išgirstu, kaip Lietuvoje laikinai dirbantį amerikietį pasakoja savo išpūdus — irgi apie karštą vandenį, jo stygių Vilniuje, kai iš Minesotos atvykstančiam draugui nusiprausti po transatlantinio skrydžio jis tegali

pasiūlyti tik kibirą karšto — pašildyto! — vandens. Ir, kaip jūs sau norite, apima begalinė gėda ir kartus liūdesys, kaip pasaulyje, kas tik nori, gali girdėti, kad Lietuvoje nėra kaip nusiprausti. Deja, tokia yra gyvenimo realybė. O, jeigu girdėjote, Vilniuje karšto ir šalto vandens kaina jau siekia kosmines aukštumas. Kibiras karšto vandens vidutiniškai gyvenančiam žmogui jau tampa prabanga.

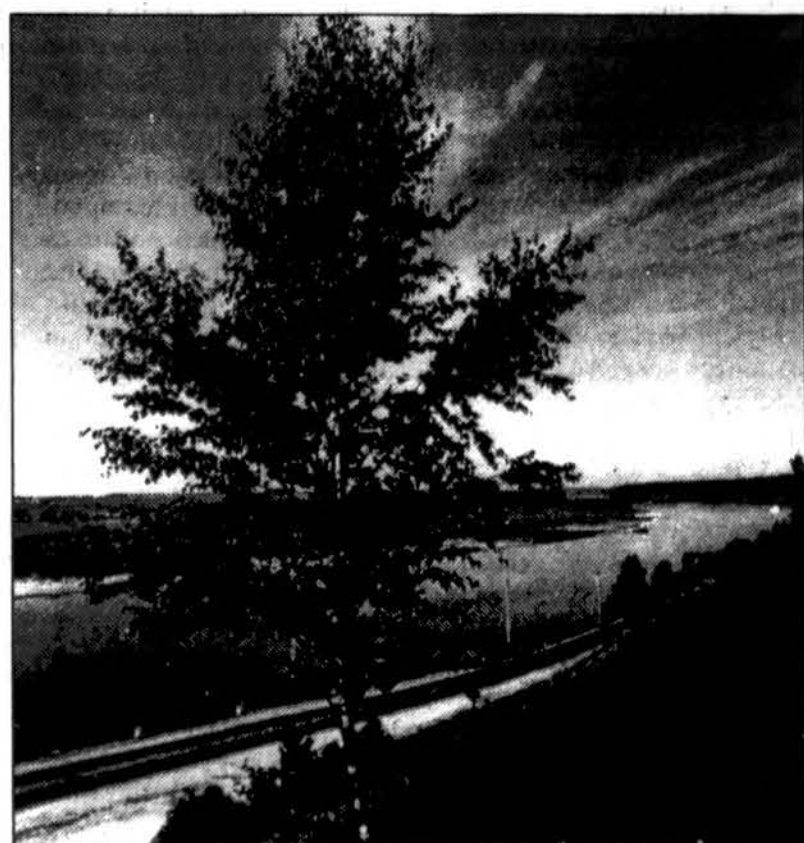
Būdamas Amerikoje, aplinkui vis girdėdavau, kad Lietuvoje dabar galima nusipirkti, ko tik širdis geidžia — visų ko yra. Ką gi, laikas į parduotuvę. O jų pridę visokių — didesnių ir mažesnių. Visoje Lietuvoje išsiplėtę parduotuvių „lki“ tinklas, klesti „Maxima“ ir kitokių pavadinimų vietinės parduotuvės. Žinoma, labai gerai, kad parduotuvių daug, kad jose gausu prekių. Pirmas išpuolis tikrai geras — visko yra. Tačiau vėliau, geriau pasisidūrejus, ko yra, pamatau, kad daugumos importuotų, puikių įpakavimų blizgančių, prekių gana prastos kokybės. Ypač kai kurios kosmetikos bei maisto prekės. Nežinau, kaip kitiems, bet man pasitikėjimo nekelia ir iš Irano atvežtos razinos, iš Indonezijos — malti pipirai ir t.t. Perku tokiam pačiam buteliuke, tos pačios razinos, iš Indonezijos — malti pipirai ir t.t. Perku tokiam pačiam buteliuke, bet parsinešusi pamatau, kad jo kokybė visai kita. Tai kas dabar pasakys, kodėl įpakavimas lygiai toks pat ir kas per šampūnas tame buteliuke? Pažįstama kirpėja perspėja, kad reikia būti atsargiems, nes su tokiais šampūnais ir visai be plaukų galima likti.

Noriu nusipirkti alųvų aliejaus. Šiokio tokio pasirinkimo esama. Ir vėl — kiek beperku — produktą skonis vis kitoks, nors buteliukas toks pat. Pagaminta Ispanijoje, išpilstyta Lietuvoje. Tai kas čia mane apgaudinėja — ispaniai ar lietuviai? Ką gi, ne tragedija, be alųvų aliejaus juk gyventi galima. Galima puikiaiusiai apsieiti ir be taip įprastų Amerikoje brokolių, kalafijorų, įvairių spalvų didžiųjų pipirų. Mano šeima dar nė karto, kaip aš grįžau, nevalgė vynuogių, persikų, ar abrikosų.

Žinoma, ir be to gyventi galima, ir dauguma žmonių gyvena. Didžiosiose parduotuvėse šių vaisių ir daržovių esama, mažesnėse ne, nes tik nedaugelis žmonių įperka. Na, nereikia egzotikos, pasidairykite po kasdienines prekes. 200 g varškės kainuoja beveik du litus, kiek daugiau ar mažiau, priklausomai nuo produkto riebumo. Sūrio gabalėlis — apie 200 g — beveik keturis litus. O juk tą varškę ar sūrį gabalėlį žmogus gali ir vienu kartu suvalgyti. Kur duona, pienas ir kiti produktai? Pažįstu medicinos seserį, kuri visada perka vis tą pačią pigiausią duoną, nors duonos yra įvairios ir skanios. Bet, geresnė ir skanesnė — tai ir brangesnė. O jau mėsa ir žuvis — žinau tik, kad brangi. Mes jos perkame labai retai.

Norint normaliai, neperkant jokių „dangiškų migdolų“, maitintis, reikia turėti labai daug pinigų. O kai mėnesiui jų tik 600-800 litų, reikia būti labai koringam ir išradingam, kad kasdieninė kruopa ir bulvė su kiaušiniu bei, aciu Dievui, daržė, kas ji turi, užaugusios daržovės šeimynai nenusibostų ir pinigų dar liktų kitoms gyvenimo reikmėms.

Bus daugiau

Lietuvos gamtovaizdis.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Bičiulystė

LIETUVA. AMERIKA. AŠ.

KRISTINA

Augo sau maža mergaitė, vardu Kristina. Kaip ir visi vaikai — mėgo pasikraipyti prieš veidrodį, šokti, judėti, grojant muzikai. Pastebėjusi jos gabumus, mama Diana Vyštartienė nuvedė mergaitę į baletą studiją.

Neilgai trukus, kaip ir dauguma kauniečių, mergaitė pradėjo šokti sportinius šokius pas vadovę Daivą Mitkuvienę. Daiva — Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų (dabar — Klaipėdos universitetas), choreografijos specialybės absolventė, darbo kelią pradėjusi Kauno J. Gaigarinio pionierių ir moksleivių rūmuose, sportinių šokių studijoje „Rylio“, kartu su, jau dabar veterane, Dalia Janulevičiute-Kalnetiene. Laikai keitėsi, iškasos taip pat. Dabar šiuose rūmuose moksleiviai tęsia kūrybinę veiklą, tik rūmai pasivadinę kitaip. Dabar jau pačios Daivos studija, kurioje ir buvo atvesta Kristina, vadinasi studija „Mida“.

Kaip ir visos mamos, Diana matė savo mergaitę daugiau, nei kiti, tad jos platesniam lavinimui nuvedė dar ir į modelių studiją.

O sportiniuose šokuose Kristinai nebologai sekėsi. Kartu su partneriu Tomu Suslovu dalyvavo konkursuose, kuriuose neliko nepasitebėti — savo amžiaus grupėje neretai iškovodami prizines ar nugalėtojų vietas. Tačiau vaikai yra vaikai ir jie negali nulemti tėvų sprendimų. Šiais metais, susiklostius šeimyninėms aplinkybėms, Diana kartu su kvyvymete Kristina gyvenimą pradėjo Amerikoje.

Neilgai trukus, sausio mėn. viduryje, sužinojusi kur Čikagoje veikia modelių mokyklos, Diana nuvedė Kristiną stojamajam konkursui į „John Robert Powers“ modelių studiją. Iš 70 vaikų tarp šešių laimingųjų buvo ir Kristina. Po kiek laiko Diana paskambino man ir mes susitikome Lemonte, PLC.

Kristina pademonstravo, ką mokanti, ką galinti pasiekti. Kol mergytė nešoka, nejuda — vaikas, kaip ir visi kiti. Niekuo neišsiskirianti. Bet, kai Kristina pradeda šokti Lotynų Amerikos šokius, atsi- skleidžia jos temperamentas, šoklumas. Be abejo, mergytė su geras šokimo pagrindais, juk Lietuvoje vaikai šoka tris- keturis kartus savaitėje, ne mažiau kaip dvi, o kartais ir

dvi su puse, valandos. Tai tik vaikai. Augesni, siekiantys aukštesnių rezultatų, be abejo, dirba dar daugiau. Pasi- domėjau, kas pastūmė taip aktyviai ieškoti vietos po saule Amerikoje per vaiko gabumus? Iš kur tas toks tikėjimas. Šiaip tai mes lietu- viai su daugybe kompleksų — kuklumas, nepasitikėjimas, gėda ir t.t. Bet, laikai keičiasi, ir Diana sako, kad kai tik pas- tebėjo mergaitės gabumus vai- dinti, šokti, improvizuoti, nusprendė, dukrą pastūmėti aktorinės karjeros linkme. Stačiai, mamos tikėjimas vai- kelių gabumais, vedė pirmyn, teikė jėgą išbandyti Kristinos galimybes. Tas pasitikėjimas atėjo kartu su mergaitės darbštumu ir jos pačios supratimu, kad galima, reikia siekti svajones įgyvendinti!

Besimokant modelių mokyk- loje, jau vasario mėnesį Kristina buvo pakviesta peržiūrai. Po jos paaiškėjo, kad turi ga- lymybę dalyvauti „IMTA“ — International Model Talent Association, — rengiamam konkursui New York. Dabar buvo labai svarbu gerai pasi- rengti ir iš kur nors gauti fi- nansinę paramą. „Svaja“ buvo gavusi iš B. ir G. Juodvalių kvietimą dalyvauti Willowbrook šokių salės 80-mečio renginyje. Atradome vietas ir Kristinos pasirodymui. Mer- gaitė išpiršau žaislą (tai buvo meškinukas), kad jos šokimas atitiktų amžių, nešoktų, kaip suaugusi. Juolab viena, be partnerio. Taip ir gimė siuze- tas „Šokis mano žaislams“, kurį Willowbrook gerbėjai su- tikto aplovismentais. Savinin- kams B. ir G. Juodvaliams su- tikus, ten pat buvo bandoma paieškoti rėmėjų (sponsorių) tolesniam Kristinos skrydžiui.

Deja, visi žavėjosi, domėjosi mergaite, tačiau aukoti ar pa- remti niekas neskubėjo. Po šio pasirodymo A. Reneckis pa- rengė siuzetą per ALTV. Su parama taip pat niekas neat- siliepė. Po šio koncerto bal- landžio mėnesį „Svaja“ gavo pakvietimą šokti Čikagos TV 19 cable (kabeline) progra- moje. Paėmiau kartu ir Kris- tiną.

Laikas bėgo, mergaitė lankė pradinę mokyklą, po truputį mokėsi anglų kalbos. Sekėsi gana sunkokai, nes mokytoja buvo iš anksto nusprendusi, jog Kristinai gerai išmokyti kalbą jau per vėlu. Man buvo įdomu ir keista tai sužinoti.

Buvo susidurta su kita pro-

blema — asmeninio „portfolio“ parengimo. Studija rekomen- davo fotografą, kuris norėjo tik didelių pinigų „suryti“, tad ji teko keisti, reikalauti, jog nuotraukos būtų atliktos meniškai, ne mėgėjiškai. La- bai nesisekė. Kai kurie foto- grafai tradiciškai liepdavo šypsotis ir tiek. Nesistengda- vo paieškoti vaiko charakte- rio, individualumo. Galų gale, gal per keletą kartų pasiekta kažko panašaus, ko ir reikėjo. Juk nuo to „portfolio“ priklaus- ydavo labai daug — išpūdis, kurį suteikia nuotraukos, yra lemiamas. Agentai nemato gyvų žmonių, jie tik peržiūri nuotraukas. Gaila, kad vėlo- kai susipažinta su Čikagoje gyvenančiu fotomenininku iš Lietuvos Leonardu Sargaila, kurio nuotraukos, kiek dar buvo galima jas kur keisti, padėjo atskleisti Kristinos, kaip modelio, asmenybę. Dia- na sako, kad, jei nebūtų rei- kalavusi, „kišusi nosį“ į foto- grafų darbą, šiandien nieko neturėtų savo rankose! Vėliau konkursas New York patvirtino, jog buvusi teisi.

Konkursas įvyko liepos 14- 21 dienomis New York širdyje — Manhattan Hilton viešbu- tyje. Už viską reikėjo susi- mokėti patiems, pradedant viešbutiu, baigiant konkurso dalyvio mokesčiu. Sako Dai- na: „Neklausk, kiek kainavo“. Neklausiu. Žinau, kad daug. Už tuos pinigus ir į Lietuvą, ir po Europą buvo galima pa- keliauti. Bet, juk tikslo siek- mas pateisina viską! Dalyvių susirinko apie tris tūkstan- čius, o su žiūrovais, agentais ir menedžerėmis, gal ir penki tūkstančiai. Kristinos am- žiaus grupėje (9-12 metų) da- lyvavo apie 280 vaikų. Daly- vauta net 14 konkursų, o nu- galėta ar laimėtos prizinės vietos vienuolikoje. Dviejuose tapo nugalėtoja šokio ir džin- sų modeliavimo. Konkurse „I am ready for my close up“ (kaip aš atrodau iš arti) — pirmoji vieta. Įdomu, kad salėje sėdintis žiūrovai galėjo matyti dalyvės dideliuose ek- ranuose ir įvertinti. Maudy- mosi kostiumėlio konkurse — antroji vieta, o „Sitcom“ (at- renkami tinkami filmavimui, matyt, tikrinamas fotogeniš- kumas) — trečioji vieta. Dar keliuose konkursuose laimėta viena trečioji ir keturios ket- virtosios vietos. Turbūt svar- bu ir tai, kad konkurse „Young Miss Actress of the Year“ Kristina įvertinama ketvirtąja vieta.

Į šokių konkursą atvyko per 90 vaikų, deja, į „Talentų šou“ atrinkti tik penki. Nugalėjo Kristina. Taip ji išsikovojo teisę dalyvauti apdovanojimo va- karo koncertinėje dalyje. Susi- laukė labai gausių ir šiltų aplovismentų.

Dar būtų galima ir daugiau pasakoti, nes Diana pilna išpūdžių — juk pasitvirtino jos nuojauta, kad mergaitė verta pastūmėti ta kryptimi. Susilaukė net dvylikos pasi- ūlymų iš įvairių firmų šokių studijų, modeliavimo agen- tūrų. Čikagos mokyklos agen- tai siūlė pasirinkti keturias kompanijas, kuriomis galima pasitikėti, pasirašyti kontrak- tus ilgalaikiai ar trumpalaikiai draugystei. Tiksliau — dar- bui, gyvenimui ir pragyveni- mui Amerikoje.

Be Kristinos dar dalyvavo kelios lietuviškos irgi pasirink- tusios modelio keliai. Tai de- vyniolikametė Raminta Dris- kiūtė (beje, jai pradžioje buvo siūloma net Paryžiaus agen- tūrų paslaugos, vėliau pa- aiškėjo, jog mergina yra per žemo ūgio), kuri pasirodė ben- drame šokyje su grupe, dar Kristina Mikaitis bei Raminta Zaleikaitė.

Po konkurso Diana pasirinko Los Angeles modelių agentūros menedžerės pasi- ūlymą. Pats svarbiausias daly- kas, kuo greičiau susitvarkyti leidimą darbui, tuo labiausiai suinteresuota pati agentūra. Šiuo metu abi su dukra ir motyte apsigyveno Los An- geles priemiestyje Burbank. Kristina lanko mokyklą ir jau gana gerai kalba angliškai. Mokytoja pasitaikė labai gera- noriška ir padeda mažajai. Po truputį tvarkosi reikalai su įvairiomis smulkmenomis, be kurių irgi gyvenimas, ne gy- venimas. Diana jau spėjo apsi- lankyti su Kristina pas įvai- rius Los Angeles lietuvius, iš kurių tikisi susilaukti para- mos — pažinčių, pasiūlymų. Šiuo metu laukia vizito pas Rūta Lee (Kilmonytę).

Na, o „Draugo“ gegužinės dalyviai matė Kristiną, kurią pakvietėme pašukti gausiai susirinkusiems lietuviams.

Neseniai telefonu pakalbi- nau Kristiną, kaip ji sekasi? „Pasiilgau sportinių šokių, kuriuose man tikrai gerai se- kėsi. Labiausiai išimtinė kon- kursai Kaune, Vilniuje ir Klaipėdoje. Kodėl? Ten mes buvome įvertinti pirmąja vie- ta! Kasdien šoku namuose, kad, kaip sako mama, nepra- scia formos. O mokykloje, kur aš mokausi ketvirtoje klaseje, man sekasi labai ge- rai. Turiu draugų, su kurio- mis puikiai susikalbu angliškai. Aš viską suprantu ir galiu kalbėti! Kasdien turiu atlikti namų darbus. Todėl tam skiriame po dvi valandas. Kaip gerai, kad penktadienį jau nieko neužduoda. Man čia labai patinka — šilta, daug žalumynų. Aš noriu čia gy- venti“.

Kas žino, kaip susiklostys mergaitės likimas. Mama į at-

eiť žvelgia optimistiškai. Juo- lab, kad Kristina yra labai darbšti. Negaliu nepaminti vieno momento. Meno mo- kyklėlės ir „Svajos“ šokėjai, susirinkę į Willowbrook, kaip ir prieš kiekvieną koncertą, visada pasirepetuoja, perbėga programą. Pertraukėles metu ir sakau savo šokėjams — ei- kite pasitreniruoti kartu su Kristina. Ir ką jūs manote? Pabandė ir atsėdė — „per sunku, tingim“, tokie buvo mano mažųjų šokėjų atsaky- mai. Ne veltui žinoma sena tiesa, kad viską lemia darbas. O jei dar talentas?! Tai tada šimtaprocentinis pasisekimas! Palinkėjime šimtaprocenti- nio pasisekimo Kristinai. Kas žino, kaip susiklostys jos liki- mas čia, dangoraižių, kino biznio, netikėtumų šalyje. Ti- kėjimės, kad viskas bus ge- rai!

Los Angeles lietuvių radijas, praeitą šeštadienį (09.29) šventęs 50-metį, dalyvauti renginio programoje pakvietė ir Kristiną. Daugeliui žiūrovų jos pasirodymas buvo maloni naujiena, nors čia žinomi bu- vę Kauno „Sukurio“ šokėjai Valdas ir Lilija Padriežos, jau eilę metų gyvenantys vaka- rinėje JAV pakrantėje. Mer- gaitės pasirodymas buvo su- tiktas ilgai trunkančiais ploji- mais. Na, o ateinantį savaitę galį Kristina ir vėl šoks. Da- bar jau Lietuvių dienose, Los Angeles LB pirmininkas Vi- ktoras Ralys, susižavėjęs mer- gaitės šokimu, ne tik pakvietė dalyvauti renginiuose, bet ir mokytis muzikos. Tai, be abe- jo, padės Kristinai plačiau pažinti supantį meninį pa- saulį.

LIKIMAI

NEKANTRIAI LAUKIAU TĖSINIO

Pagaliau atėjo netoli dviejų savaitių pavėlavus liepos 27- os dienos laida su nekan- triai laukta Aloyzo Vaitiaus „išpažintimi“ „Bičiulystės“ skyriuje. Pirmąją dalį jau bu- vau paskaitęs ankstesniame numeryje, todėl šoks nekan- turis laukimas. Juo labiau, kad likimas beveik prieš penkias- dešimt metų mus abu suvedęs pabėgėlių (tų „Dievo paukštel- ių“) stovykloje — Hanau. Te- nai gyvenimo mokyklą kartu perėjome dr. Vincą Kudirkos vardo skautų vyčių būrelyje, kur gana artimai susibūci- liavome. Dažnai prisiminda- vau jį kaip pareigą, tvar- kingą, blaivų ir išmintingą jaunuolį. Nuotraukose jį pi- rmaisiai atpažindavau ir daž- nai mintimis ieškojau atsaky- mo apie tolimesnį jo likimą, tą didįjį Moira, kurs ne tik ji, bet ir daugybė mūsų — „dievo paukštelio“, taip negailestin- gai išblaškė po visą planetą.

Turiu prisipažinti, kad liki- mas mus vedė panašiais ke- liais, tik gal skirtingais vin- giais. Į JAV mes atvažiavome maždaug tuo pačiu metu — 1949 m., tik jis pakliuvo į Louisiana cukrinių nendrių kirsti, o aš į tolimą Nebraską kukurūzų žiedus skinti. Ma- ždaug po pusantų metų abu pakliuvome į Dėdės Samo ka- riuomenę; Aloyzas atsidūrė Korejoje, kur pasiekė vyr. pus- karininkio laipsnį, o aš vėl Vo- kietijoje, kur vos į kapalus prisikapsciau. Būtų galima papasakoti ir dar vieną mu- dviejų likimo panašumą — „Dear John“ laiškus. Tik skir- tumas toks, kad jis tokį gavo iš savo žmonos, o aš tik iš svajotosios tokia būti. Tas skirtumas gal ir išgelbėjo ma- ne nuo kritimo į „purvą“, ar nuo pragyvenimo, indus plau- nant. O visgi reikia prisipa-

žinti, jog buvo laikai, kad ir man nedaug betruko iki nu- kritimo į gatvės vandens nuo- bėgas. Nuo tokio likimo pri- laikė žmona Marta, kurią ve- džiau tik po gana ilgo vien- gungiaavimo. Tiksliai nežinau, bet gal ir Aloyzas panašią lai- mę surado, veddamas Ann.

O visgi daug, oi daug mūsų tėvynainių buvo į šalį pasta- mėti savo artimųjų, bažnyčios, žmonių ar draugų simpatijų, jie alkoholio pagalba nėjo klystkeliais, nebesusirado tie- saus kelio ir savo gyvenimą baigė per anksčiau — sugadinę sveikatą, o kartais baigė savi- žudybe. Ne vieną tokių paži- niau iš gimnazijos bei skau- tavimo laikų ir iš vietovių, ku- riose teko gyventi. Skaudu da- rosi, pagalvojus, kiek daug

DRAUGAS: 2001 m. spalio 5 d., penktadienis

5

AR ŽINAI, KAD...

• **Sardinijos piemuo**, A. Todde gimė 1889 metais ma- zame kalnų kaimelyje, Guin- ness'o rekordų knygos pri- pažįstamas seniausiu pasaulio vyru, sausio 22 dieną savo 112-ąjį gimtadienį paminėjo išlenkdamas taurę radonojo vyno. Kasdienė vyno taurė, pasak Antonio Todde, ir yra jo ilgaamžiškumo paslaptis. Gimtadienio proga gavus se- nukas rausvais skruostais ir senamadiška kepurė bendravo su artimaisiais: 97 metų sese- rimi, 80 bei 77 metų dukteri- mis, kitais giminačiais. Jis visą gyvenimą ganė gyvulius. Iš gimtosios salos buvo iš- vykęs tik vieną kartą — per Pirmąjį pasaulinį karą tar- nauti armijoje.

• **Rusijos mokslinio cen- tro „Biožinerija“** direkto- riaus pavaduotojas Serg. Kali- janc teigia, kad visos tech- ninės žmogaus klonavimo pro- blemos jau yra išspręstos. Pa- sak mokslininko, vienintelis tokių eksperimentus stab- dantis dalykas — didžiulė kai- na. S. Kalijanc teigimu, opera- cijai, kurios metu DNR paimama iš vienos ląstelės ir įterpiama į svetimą ląstelę, at- likti reikia ypač brangios šiuo- laikinės įrangos. Galimybė, kad ląstelė su svetima DNR išgyvens, yra minimali. Nepai- sant finansinių problemų, Ru- sijoje jau pasigirdo balsų, kad reikia klonuoti Vladimirą Le- niną, kurio palaikai laikomi mauzoliejuje. Pasak entuzias- tų, V. Leninas galėtų „prisi- kelti“ skambant sovietų Sa- jungos himnui.

• **Rusai tiki ateiviais iš kosmoso**: balandžio mėnesį, Rusijos pareigūnai pareiškė, kad šalies pietuose esančiame nušaliame kviečių lauke pa- stebėti keisti apskritimai

irodo, jog po ketverių metų pertraukos į Žemę vėl sugrįžo ateiviai iš kosmoso. Penki ga- gal laikrodžio rodyklė staigiai dytų kviečių koncentracijai apskritimai buvo pastebėti lauke prie Maikop'o miesto Krasnodar'o srityje. Kviečių varpos nebuvo pažeistos. Pa- našūs išguldę įvairių apskriti- mai atsirado prie ketverių me- tus. Rusijos nepaprastųjų situacijų ministerijos pareigū- nai mano, jog apskritimai įrodo, kad į Žemę sugrįžo ateiv- viai iš kosmoso — šį kartą pa- siimti naujų dirvos pavyzdžių.

Didžiojoje Britanijoje pra-ėjusį dešimtmetį buvo paste- bėta daugybė apskritimų javų laukuose. Daugeliu atvejų bu- vo manoma, kad įvairūs ap- skritimai išgulde išdaiginin- kai.

• **Kartais istorija at- skleidžia tiesą**. Romos im- peratorius Klaudijus, kuris netikėtai mirė 54-aisiais mūsų eros metais, būdamas 64 m. tikrai mirė nuo nuodų — nuo- dingų grybų jam davė jo ke- virtoji žmona Agripina. Anot istorikų, Agripina, kuri buvo ir Klaudijaus dukterėčia ir žmona, įmaišė nuodingų gry- bų į jo valgi 54-ųjų metų spa- lio 13 dieną. Tai nustatė Ma- ryland'o u-to medicinos profe- soriaus William Valente va- dovaujama mokslininkų gru- pė. Diagnozė ir mirties prie- žastis buvo nustatyta vos iš- kelių medicinos istorijos pa- straipų, kuriuose kalbama apie imperatoriaus, užkariavusio dalį Anglijos, mirtį.

• **Lektuvų katastrofų** ty- rinėtojai nesutaria. Vienų tei- gia, kad 70 proc. avarių įvyksta dėl techninių gedimų, o kiti, kad 70-80 proc. dėl žmogishko „faktoriaus“ — klaidų.

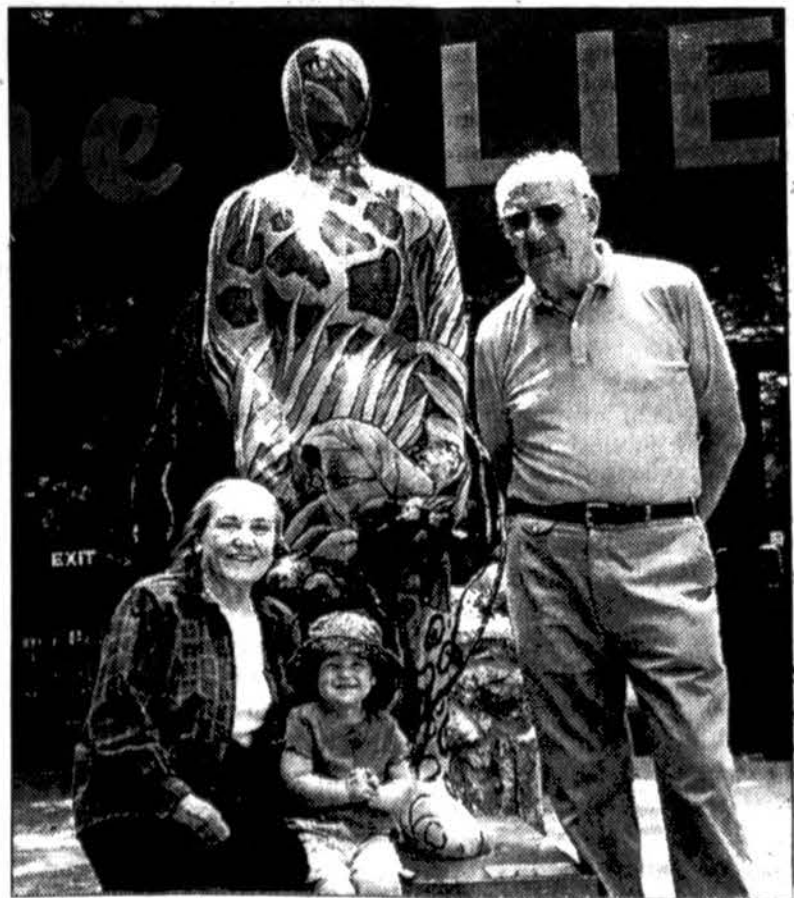
„MISS AMERICA“ — 2001

Priešpaskutinį rugsėjo še- štadienį Atlantoje, kaip ir prieš 81 metus, buvo surengtas 81- masis „Miss America“ — grožio ir talento konkursas. Penkiasdešimt viena dalyvė varžėsi šiame konkurse. Var- zytis dėl nugalėtojos karūnos,

mūsų tauta yra praradus jau- nų sielų ne tik dėl komunisti- nio ar fašistinio holokausto, bet ir nuo alkoholizmo.

O Aloyzų, kurio trumpa iš- pažintis gal ne vienam laiku atvers akis pasižiūrėti į savo gyvenimą, lieka „bravo“ už ge- rą darbėlį, su skaitytomis pa- sidalijant savo Likimu.

Jonas Šarka
Omaha, NE

Marta ir Jonas Šarkos su jauniausia dukrate, 2 metų amžiaus Elenute 8 m. liepos mėnesį.

be abejo, vertėjo — vis tik 50-ties tūkstančių stipendija tai nemaži pinigai. Miss Ame- rica — 2001 tapo 21 metų „Miss Oregon“, Katie Marie Hartman, Portland universi- teto studentė, kuri studijuoja vokalo meną. Katie puiki vo- kalistė, gal net ir kylanti žvaigždė. Ji yra pažangus stu- dentė, apdovanota specialia Prezidento premija. Šiais me- tais atvirame Oregon valstijos jaunųjų artistų konkurse ji laimėjo pagrindinį prizą.

Pirmasis JAV „Miss Ameri- ca“ grožio konkursas įvyko 1920 m. Atlanta City, Geor- gija. Pirmąją JAV Miss tapo Margaret Gorman, labai atle- tiško sudėjimo mergina. Ji buvo to meto reikiamas mo- ters tipas Amerikai — nepri- klausoma, emancipuota, atle- tiška, stipri, energinga motė- ris, galinti puikiai šeimini- kauti namuose, auginti vai- kus. Nuo 1900 iki 1920 metų moteris labai pasikeitė — iš kuklios, ramios ir svajingos ji tapo aktyviai kovojanti už savo teises. Ji norėjo būti partnerė savo vyrui politikoje, kulturoje, buityje.

Pats konkursas buvo sugal- votas turistų vasaros atosto- goms pratesti iki Labor Day — rugsėjo ketvirtosios. Ta- savaite papildė pramogomis, paradais, šokiais, varžybomis.

„Miss America“ rengimo komitetas visada ieško žmo- nių — savanorių, norinčių, galinčių prisidėti prie ren- gimo. Šių metų konkursui, pra- dedant įvairiais atrankiniais turais per visą Ameriką (męs- to, miestelio, valstijos), talkino 300,000 savanorių. Norintys prisidėti prie būsimo konkur- so surengimo, gali skambinti 1-800-282 MISS.

Parengė Ad. T.

KODĖL TOKIA NEAPYKANTA AMERIKAI?

ALEKSAS VITKUS

Pirmą kartą Amerika savo didžiule karine galybe bandys nubauti to siaubaus rugsejo 11 dienos teroro nusikaltėlius, gal reikėtų pasvarstyti, kodėl musulmonų pasaulis Amerikos taip nekencia. Jei tai suprasime, ir suprastume pakeisime savo politiką, galėsime imtis veiksmų, kurie turėtų pakeisti arabų ir musulmonų požiūrį į mus.

Arabų pasaulis jau nuo XI-XIII šimtmečio Kryžiaus karų nekentė tuometinių europiečių, kurių kariaunos užplūsdavo jų žemes, bandydamos „išvaduoti“ šventąją Žemę iš netikėlių musulmonų. Net ir mes, lietuviai, kentėjome nuo jų pačių kariaunų, kai jos, arabų galutinai sumuštos, iš ten pasitraukė ir įsikūrė Prūsų žemėse, iš kur šimtmečiais grėsė Lietuvos valstybei.

Ta arabų neapykanta Vakarų pasauliui nepranyko. Ir kai 1896 m. Vengrijos žydas Herzl paskelbė savo mintis apie sukūrimą nepriklausomos žydų valstybės beveik vien arabais apgyventoje tuometinėje Palestinoje, dar didesnė arabų neapykanta palietė Palestinos atvykstančius žydus ir juos remiančias valstybes.

Kad arabai šimtmečiais nerasdavo bendros kalbos su žydais, žino visą pasaulis. Žino tai ir Amerika. Grįžkime, kad ir į Antrojo pasaulinio karo istoriją. Kai 1942 m. rudenį gen. Dwight D. Eisenhower buvo paskirtas vadovauti besirušiančioms išsikišti į Šiaurės Afrikos arabų kraštus armijoms, vokiečiai paskleidė gandą, kad jis esąs žydas, siunčiamas kito žydo, Roosevelt, užimti šį arabų kraštą ir perleisti jo valdžią ten negausiai gyvenantiems žydams. Kaip labai gen. Eisenhower tuo buvo susirūpinęs, galima paskaičiuoti jo asmeniniam knygoje „Crusade in Europe“. Ilgainiui jo štabas sugebėjo gaudyti atremti ir patraukti daug arabų į savo pusę.

Deja, per ilgą pokario istoriją Amerikos politika pasikeitė. Atjausdama nuo holokausto gyvus Europoje išlikusius žydus, Amerika stipriai stūmė anglus juos įleisti į jų tuo laiku valdomą Palestiną. Reikalas perėjo į JT rankas, ir 1947 metais buvo priimtas nutarimas kraštą padalinti į dvi savaraimingas valstybes. Žydai, gavę prezidento Truman pritarimą, jau kitais metais paskelbė naujos Izraelio valstybės sukurimą.

Vos per keletos valandų (!) laikotarpį Amerika pripažino naująją valstybę *de facto*. To arabai niekad neužmiršo ir Amerikai niekad nedovanojo. Patys jie liko be valstybės dar ir iki šiandien.

Nepaisydamas JT nutarimo Jeruzalę valdyti pavesti tarptautinei komisijai, Izraelis, laimėjęs 1967 m. vadinamąją šešių dienų karą, Jeruzalę paskelbė savo sostine — visiems amžiams! Tylejo Amerika, tytlejo pasaulis, bet ne arabų kraštai. Dar tam šešių dienų karui tebevykstant, Izraelio lėktuvai užpuolė Amerikos karo laivą „USS Liberty“. Nors zuvo 34 Amerikos jūrininkai, prezidentas Johnson ir tyla tytlejo.

Slinko metai, ir Amerika stropiai ginklavosi Izraelį, vadinamą vienintelę Artimųjų Rytų demokratiją, įvairiausiais moderniais ginklais, ir kasmet šelpė juos 3-4 milijardų dolerių sumomis. Kaip turėjo jaus-

ti neturtingas Egiptas, gaudamas tik pusę tokios Amerikos pašalpos, turėdamas daugiau kaip 12 kartų tiek gyventojų kaip Izraelis? Tiesa, nors Amerika daug kartų bandė sutaisyti Izraelį su palestiniečiais ir atrasti kokį nors įvykdomą *modus vivendi*, arabai ir dabar žiūri į Ameriką, kaip priežastį, dėl kurios Izraelis šiandien yra karščiau galinga ir ekonomiškai stipri valstybė, tuo tarpu kai Palestinos valstybė vis dar tebėra tik Yasser Arafat svajonė.

Amerika nesugebėjo rytingai pasipriešinti Izraelio planams siųsti žydus naujakurius neteisėtai į Izraelio užimtas arabų teritorijas. Tokių naujakurių jau priskaitoma per 200,000. Ir tai vyko, kai tuo pačiu metu „nepaklusniųjų“ arabų namai buvo sprogdinami. Kai atstovas John Connors (dem.-MI) pasiūlė teisę saugai patyrinti, ar Amerikos teikiama ginkla Izraeliui nėra priešingi Amerikos „Ginklų eksporto kontrolės“ įstatymai, vos 5 dienas prieš teroristų išpuolius New York, State departamento Richard Boucher neatsakingai pareiškė, kad „ne Amerikos įstatymų davystės reikalas rūpintis, kaip Izraelis tuos ginklus naudoja“.

Reikia pripažinti, kad ne vien dėl Izraelio rėmimo Amerika yra musulmonų pasaulyje nekenciamas. Jungtinių Tautų prieš 11 metų uždėtos sankcijos prieš Iraką yra vykdomos ir toliau, beveik tik vienos Amerikos rūpestis. JT statistika tvirtina, kad dėl tų sankcijų mirė 500,000 Irako vaikų. Amerikos lėktuvai vertia Sadam Hussein paklusti „no flight“ įsakymui šiaurinio ir pietinio Irako zonose. Tų skrydžių jau priskaičiuojama per 200,000, ir tai irakiečiai laiko įžeidimu. Dar teberusena priešiška Amerika ir dėl jos sunkiai suprantamų Afganistano bei Sudano bombardavimų, kai 1998 m. buvo išsprogdinti Amerikos ambasados pastatai Kenijoje ir Tanzanijoje.

Saudi Arabija mums padėjo laimėti Dykumos karą prieš Iraką, leisdamas Amerikos kariuomenei naudoti savo krašto bazes ir įrengimus. Gal naujausiam galimas ateities bėdas, Amerika Saudi Arabijoje paliko apie 20,000 karių, o tuo labai pasipiktino musulmonų kraštinieji, kurie negali sukti su mintimi, kad krašte, kuriame yra Islamo šventi miestai Mecca ir Medinah, ir dar amerikiečiai! Jų yra ir Qatar, Omane, Bahreine ir Jungtinių Arabų Emiratuose. Tas nepakantumas išsiveržė, kai Yemene buvo užpuolus Amerikos karo laivas „USS Cole“.

Pagal naują nereguliuojamą pasibaigus šaltam karui, Amerika liko vienintelė pasaulinė galybė, turinti didžiausią žemės krastą. Paveldi mums net ir turtingieji demokratiški Vakarų kraštai, mūsų, kartais abejingi ir nelaikantys entuziastingi, sąjungininkai. Įsivaizduokime, kaip tos galybės pavydi ir musulmonai, ypač jų fundamentalistų frakcijos.

Islamo fundamentalizmas prasidėjo maždaug prieš 30 metų, kai labiau išprusę jauni arabai ir kiti musulmonai pradėjo ieškoti priežasčių, kodėl jų tautos ir valstybės yra geroji atsilikusios nuo pažangios

Dienraščio „Draugo“ rudeniniame pokylyje Martiniuje salėje rugsejo 30 d. Iš kairės: Vytautas Bindokas, JAV LB tarybos pirm. Regina Narušienė ir Bernardas Narušis. Dalia Badarienė nuotrauka.

Vakarų kraštų. Ilgainiui arabų kraštuose ir Irane susidarė nuomonė, kad gal didžiausia dalimi dėl to buvo kaltos jų pačių vyriausybės, daugiausia pasklidusios ar bent palinkusios į Vakarų pasaulio pagundą ir patogumus.

Ta nauja galvosena privedė prie 1979 m. Amerikos remiamo Irano valdovo Shah Mohammed Reza Pahlavi nuvertimo. Po to įvyko Egipto prezidento Anwar Sadat nužudymas 1981 m. ir Talibano pergalė Afganistane. Daugelyje musulmonų valstybių, jei ne valdžią, tai bent politinę, religinę ir moralinę įtaką perėmė naujoji karta, Islamo fundamentalistai. Jie pasisakė kovoją prieš Vakarų imperalistus, prieš jų kultūrą, prieš islamui priešingą materializmą.

Kaip ten bebūtų, dauguma pasaulio politologų pamauja prieina išvados, kad svarbiausia priežastis viso arabų pasaulio neapykantos Amerikai yra jos politika Izraelio atžvilgiu. Jie neužmiršo, kaip dažnai įvairias JT rezoliucijas kritikuojančias Izraelį Ameriką vetuodavo. Tik prisiminkime dar visai neseniai JT konferenciją apie rasizmą Pietų Afrikoje. Kąžka pasakius, kad sionizmas yra viena rasizmo atmainų, tuo pasipiktinusios iš konferencijos pasitraukė dvi valstybių delegacijos — Izraelis ir, kai kas ją sarkastiškai pavadino — Izraelio sąsiužininkas — Amerika. Arabai įsitikinę, kad Amerika visuomet gins savo sąjungininką — Izraelį, nepaisant, kieno pusę jie teisybė. Atrodo, kad grįžome prie auro laikų, kai 1812 m. karo herojus Amerikos laivyno komandoras Stephen Decatur tada pareiškė: „Mūsų valstybė. Tebūnie ji teisinga, bet — teisi, ar ne, ji yra mūsų“.

Kodėl Amerika taip nemėgstama? — klausia Jonathan Freedland, Londono „Guardian“ laikraščio skiltininkas, ir pats bando atsakyti: „Amerikos nelaimė yra ta, kad ji negali pasikeisti. Ji per turtinga, per moderni, per daug galinga, per daug pasauliui apvaldžiusi savo įvairiausių „amerikonizmų“. Ji galėtų keisti savo politiką, kas gal sumažintų ateities teroro veiksmų galimybes. Bijau, kad Amerika yra nekenciamas todėl, jog ji yra Amerika, ir ji tokia ir nori likti“.

Amerikai bus sunku keisti savo politiką Izraelio atžvilgiu. Kai Anglijos užsienio reikalų ministras Jack Straw, lankydamasis Teherane, pareiškė, kad Izraelio ir palestiniečių ginčas sukelia terorizmą, Izraelyje kilo didelis šurmūlys. Kai kurie Vakarų ir visi arabų diplomatai pradeda suprasti, kad Osama bin Laden suorkestruoti teroro veiksmai yra ne tas pats, kaip palestiniečių nuožmi kova prieš Izraelį baigti jų žemės okupaciją. Ar išdrįstume ir 1944-1953 m. Lietuvos laisvės kovotojus ir partizanų vadinti teroristais? Tai pagaliam atkaro, suprato ir prez. Bush,

VIENA PREMIJA - TRYS ŽEMYNAI

REMIGIJUS MISIŪNAS

Pokario metai V. Europoje prisiglaudusiems lietuviams buvo nelengvi, tačiau, gyvenant daugiausia V. Vokietijos stovyklose, buvo palyginti paprasta pasiekti artimuosius ar pažįstamus. Buvo — palyginus su 1948 m. masinį mas-igavusios emigracijos iš Europos pasekmėmis, kai lietuvių naujus namus rado įvairiose šalyse ir juos emė skirti ne tik šalių sienos, bet ir vandenynai.

Susitikimai darėsi reti ir neeiliniai įvykiais, tiek kalbant apie gimines ar pažįstamus, tiek apie didelius renginius: meno renginius, sporto šventes ar visuomeninių organizacijų susibūrimus, kur susirinkdavo lietuviai iš kelių šalių ar netgi žemynų.

Būta ir neakivaizdžių susitikimų, kokie tebuvo įmanomi, tik gyvenant emigracijoje. Vien tokiu tapo Venezuelos lietuvių 1951 m. skirta literatūrinė premija.

Venezuelą galima būtų pavadinti lietuviškos emigracijos atokia atšaka, kurią pasirinko nedaugelis lietuvių pabėgėlių, matyt, praradę viltį patekti į labiau geidžiamus kraštus, ypač — JAV. Juo labiau, kad DP metais ir tepastebima ženklesnė lietuvių emigracija į šią egzotišką Pietų Braziliją. Jei, keliai į Argentina ar Braziliją, galėjo tikėtis dar 3-4 deš. čia apsigyvenusių lietuvių paramos, tai Venezueloje iš senesnių laikų čia tebuvo vos keli lietuviai saleziečiai. Pirmosios lietuvių šeimos į Venezuelą atvyko iš Prancūzijos ir Švedijos 1947 m. ir sulaukė vietos valdžios paramos. Vėliau atvyko dar keli DP transportai, kur lietuvių, apytikriais apskaičiavimais, būta apie 1,300. Jie sparčiai kūrėsi, daugiausia — miestuose: Caracas, Valencijoje ir kituose, būrėsi į įvairius sambūrus. Tarp naujakurių veikiai atsirado neblogai praverusių ir tiek jie, tiek ir sunkiau besiverčiantys, negailėdavo nelengvai uždirtų vietinių bolivarų lietuviškiems reikalingumams — savaipai, organizacijoms, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

kai jis paskelbė naują ilgą (27) teroristų grupių sąrašą, kuriame neminėjo nei Hamas, nei Islamic Jihad, nei Hezbollah grupių, kovojančių prieš Izraelį.

Kariauti prieš terorizmą vien karinėmis priemonėmis yra neprotinga. Amerikos bombos greičiausiai pagimdys naujus, gal ir baisesnius, teroristinius išpuolius. Čia ne vien arabų problema. Nereikia užmiršti, kad pasaulyje yra daugiau kaip 1 milijardas musulmonų, ir tik penktadalis jų yra arabai. Amerika turi atsivelti į tų masių troškimus, siekius, reikalavimus ir atitinkamai vairuoti savo politiką.

Tokia materialinė parama saviems reikalingam buvo būdinga visiems lietuvių telkiniams, tačiau kolektyvinė literatūros premija — gan reiškinys išsivijoję. Šiuo atveju tai buvo šešių lietuvių — Vlodo Venckaus, Liudo Jablonskio, Jurgio Bieliūno Petros Mikalauskienės, Donato Kyko ir Marius Zupkaus — iniciatyva. Pirmieji trys 1951 m. spalį sudėjo po 1,000, kiti — po 500 (iš viso 4,500) kaip bendrą auką 1952 m. literatūrinei premijai geriausia tų metų rašytojo veikalui (poezijos rinkiniui arba romanui).

Aukotojai buvo ryškūs vietos lietuvių bendruomenės nariai. Pavyzdžiui, J. Bieliūnas — vienas žymiausių lietuvių verslininkų, V. Venckas — ilgametis bendruomenės vadovas, D. Kykas garsėjo tuo, kad rinko medžiagą apie Venezuelos lietuvių gyvenimą. Savo auką jie skyrė visų Venezuelos lietuvių vardu, kartu ja pagerbdami tris buvusius Lietuvos prezidentus — A. Smetoną, A. Stulginskį ir K. Grinių. Kartu jų asmenybei aukotojai norėjo pagerbti ir patią Lietuvą bei kartu su visais emigracijos našta nešiusius lietuvių rašytojus. Venezuels lietuvių vylėsi, jog tai jiems bus ženklas, kad tėvynės netekę, lietuvi atmena savo rašytojus ir laukia iš jų dovanos — naujų ir gerų knygų. Tokią savo valią aukotojai paskelbė atskiru raštu čia tebuvo vos keli lietuviai saleziečiai. Pirmosios lietuvių šeimos į Venezuelą atvyko iš Prancūzijos ir Švedijos 1947 m. ir sulaukė vietos valdžios paramos. Vėliau atvyko dar keli DP transportai, kur lietuvių, apytikriais apskaičiavimais, būta apie 1,300. Jie sparčiai kūrėsi, daugiausia — miestuose: Caracas, Valencijoje ir kituose, būrėsi į įvairius sambūrus. Tarp naujakurių veikiai atsirado neblogai praverusių ir tiek jie, tiek ir sunkiau besiverčiantys, negailėdavo nelengvai uždirtų vietinių bolivarų lietuviškiems reikalingumams — savaipai, organizacijoms, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

LRD nutarė, kad premija bus skirta vietoj buvusios Lietuvos Švietimo ministerijos premijos. Savo dydžiu — 1,500 dol. — ji trigubai lenkė 1951 m. premiją. Premijos skyrimo komisiją sudarė J. Brazaitis, B. Brazdžionis, A. Merkelis, A. Vaičiulaitis ir St. Zobarskas.

Amžininkų liudijimu, daug kas iš komisijos sudėties spėjo, jog premiją gaus J. Aistis, J. Jankus ar kas nors kitas. Tarp tų kitų buvo minimas ir Australijoje gyvenęs rašytojas Pulgis Andriusis, kurio nedidelė, veik 200 psl. apysaka „Sudiev, kvietkeli“ 1951 m. Adelaidėje išleido Jurgio Glušausko leidykla „Australijos lietuvis“. Tai buvo pirmoji leidyklos knyga, beje, parašyta Australijoje leidėjo užsakymu. Nors Australijoje gyvenė tik apie 10,000 lietuvių, knyga buvo išleista 2,000 egz. tiražu ir, paties leidytojo pripažinimu, sulaukė nepaprasto pasisekimo. Jos per savaitę buvo parduota daugiau nei kitų knygų drauge per metus. Knyga gerai pirkto ne tik Australijoje, bet ir kitur gyvenę lietuviai, tad iki metų pabaigos jos tiražas išsibaigė.

Nenuostabu, kad knyga patraukė vertinimo komisijos

SKELBIMAI

Paslaugos ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 773-779-3313 KLAUDIJUS PUMPUTIS AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS. Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai: FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. (708) 424-8654 (773) 581-8654	Nekilnojamasis turtas GREIT PARDUODA RE/MAX REALTORS OFF. (773) 229-8761 HOME (708) 425-7160 MOBL. (773) 590-0205 RIMAS L. STANKUS • Greitas ir sąžiningas patarimas • Nuosavybės įkainavimas • Perkaime ir pardudame namus • Pensininkams nuolaida
Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuvamždius (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.	8128 S. Western Ave. Chicago, IL 60652 24 HRS, 7 DAYS 773-778-8050 (TONY) ANATOLIUS BACKO 773-617-6768 (mob.) FREE ESTIMATE Visapusiškas aptarnavimas ir instaliacija

Parduoda Skubiai parduodu labai gerai išlaikytą automobilį Mazda 626 LX 1994 m. Nauja automatinė greičių dėžė. Skambinti Kasparui, tel. 630-739-5750, po 5 v.v.	Siūlo darbą Reikalingi automobilių plovėjai pilnai ir nepilnai darbo dienai. Darbas Crest Hill ir Joliet vietovėse. Kreiptis: Boardwalk Car Wash, 1701 N. Larkin Ave., Hillcrest Shopping Center. Tel. 815-730-8614. Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155. Reikalingi darbuotojai parduotuvių valymui TN ir IN valstybose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161. Alternative Home care looking for responsible come-and-go, live in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and "green card" required. Tel. 630-654-6580.
---	--

dėmesį. Per balsavimą P. Andriusio kandidatūrą ypač palaikė B. Brazdžionis, S. Zobarskas ir A. Vaičiulaitis. Matyt, likusiems komisijos nariams teliko pritarti, o smalsuoliams — spėlioti, kodėl atkrito kiti kandidatai. Teigta, kad V. Alanto romanas „Pragaro poavaistės“ užkliuvo dėl pagoniško motyvu. A. Baronas — dėl jaunystės, o J. Aisčiui kėnta skirti „Aidų“ premiją.

JAV lietuvių spauda premijos skyrimą sutiko teigiamai, tik „Naujienos“ atseit, kiek santūriai, nes „Draugas“ jau buvo išgyręs P. Andriusio knygą. Kartu raginta „Kvietkeli“ išleisti geresnėje leidykloje, juo labiau, kad ji buvo spausdinta ant prasto popieriaus (dėl jo stygiaus Australijoje J. Glušauskui teko imti tai, ką gavo). Buvo ir siūlysių savo paslaugas — knygos perleidimo tuoj po premijos skyrimo norėjo imtis J. Lenkaitis leidykla „Patria“, žadėdama tai padaryti per kelias savaites (mat turėjo savo spaustuve). Juo labiau, kad, kai kieno nuomone, knyga dar reikėjo pageduoti: suskirstyti į skyrius, vieną kitą smulkinant dar palyginti. Tačiau ir tokia knyga tarp JAV lietuvių sulaukė pasisekimo. Pavyzdžiui, po to, kai aktorius A. Katinskas po premijos skyrimo literatūrinėje „Gabijos“ vakare Niujorke, net verdamas, skaitė ištrauką, visus salėje buvusius knygų prekybininko turėtus „Kvietkelio“ egzempliorius klausytojai išpiko.

Rašytojas negalėjo atvykti į Čikagą atsiimti premijos, tik atsiuntė kalbą, kuri buvo perskaityta per jos teikimą. Nebuvo pamiršti ir premijos mecenatai — iš anksto susitarus Venezuelos lietuviams buvo pasiūsta 50 premijuotos knygos egzempliorių su atitinkamais įrašais, kurie buvo padalinti penkioms vietos lietuvių parapijoms (tiesa, LRD pirmininkas B. Babrauskas siūlė siųsti 100, tačiau kiti draugijos valdybos nariai, ypač kandidatai į premiją skaitė sumažino patys). Pateikti šešiems mecenatams buvo nusiųsti vardiniai egzemplioriai. Knygos buvo įteiktos per Venezuelos lietuvių bendruomenės 1952 m. suvažiavimą. Be mecenatų egzempliorių su P. Andriusio dedikacija gavo Caracas, Maracay ir Valencijos vardo mokyklos, taip pat vienas pirmųjų bendruomenės organizatorių J. Stanevičius ir Irena Žalnierūtė, kaip veikli visuomenininkė.

Žvelgiant iš kelių dešimčių metų nuotolio, galima teigti, kad gana spontaniškai ir graži Venezuelos lietuvių iniciatyva apjungė trijų žemynų lietuvių bei liko kaip vienas gražesnių emigrantų istorijos epizodų. Ypač turint omeny, kad tokios iniciatyvos, juoba ne, „nuleistų“ išsiviję organizacijų vadovybių, darėsi vis retesnės. Tas pasakytina ir apie tą patią Venezuelą, kai emigrantiškos kasdienybės korozija emė griaužti vietos lietuvių bendruomenę, jos nariai premiją prisimindavo kaip vieną ryškiausių savo gyvenimo akimirkų.

* Geriausiai Lietuvos gyventojai vertina Užsienio reikalų ministerijos darbą, daugiausia kritikos susilaukia Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijos, rodo apklausa. Apklausos duomenimis, 8,1 proc. Lietuvos gyventojų geriausiai vertina Užsienio reikalų ministerijos darbą, 7,7 proc. aplaustųjų — Aplinkos ir 4 proc. — Krašto apsaugos ministerijų veiklą. Ketvirtąją vietą yra švietimo ir mokslo ministerija (3,3 proc.), penktą — Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (3,2 proc.), šeštoje — Susisiekimo ministerija (3,1 proc.). Dešimtuką pabaigoje — Kultūros, Finansų, Teisingumo ir Sveikatos apsaugos ministerijos. (BNS)

LR garbės konsulų suvažiavimo Vilniuje rugsejo mėn. Iš kairės: Eglė Dudenienė, kon. Petras Anusas, garbės kon. Stanley Balzekas, „Nijolės kailių“ savininke Nijolė Velickienė, garbės kon. Ingrida Bublienė.

Koks kipšukas pakurstė laiško autorę išreikšti savo nepasitenkinimą ir net vienuolyno adresu? Kiek turime tokių lietuviškų moterų vienuolynų (gal tik kazimierietės), kurios rūpinasi ne tik savo pastogės išlaikymu, dirba lietuvių bendruomenei.

Ilgiausių metų sukaktuviniškėms!

ANTANAS JUODVALKIS Burbank, IL

KAS NUSPRENDĖ ŽURNALISTO PREMIJĄ?

„Draugo“ 2001.09.26 laidoje žurnalisto premijos komisijos pirm. Juozas Zygas straipsnyje „Žurn. Ignui Medziukui 2001 m. žurnalizmo premija“ skelbia, kad premijai „iš viso buvo gauti 25 pasiūlymai, viename buvo 2 balsai“. Toliau rašoma, kad žurn. Ignas Medziukas gavo 16 balsų, jam „daugiausia balsų turinčiam buvo pridėti ir komisijos 3 balsai. Tokiu būdu Ign. Medziukas, kartu suėjęs gavo 19 balsų“.

Žurnalisto (taip buvo skelbiama „Drauge“) premijos komisiją sudarė trys asmenys, tačiau jų balsai buvo tik priešas, kadangi 16 balsų, kurių skaičius penkis kartus didesnis negu pačios komisijos. Čia negalėjo būti kokie asmenų laiškeliai ar telefoniniai skambinimai, nes gale J. Zygas pabrėžia, kad „telefoniniai skambinimai ir laiškeliai — jokios įtakos neturėjo“. Jei neturėjo, tai kam jie buvo skaičiuojami ir skelbiami? O gal čia buvo 25 kandidatų pristatytajai (penki kandidatai išvardinti) ar 20 rekomendacijų, nes kandidatui užtenka tik vieno pristatymo? Straipsnyje jie vadinami balsais, nors, ten pat sakoma, kad jie neturėjo jokios įtakos.

Kaip ten bebūtų, tų 19 balsų sprendimas geras ir tikslus, premiją skiriamą garbingo (92 metų) amžiaus sulaukusiam žurnalistui — veteranui Ignui Medziukui, kurio aktualius straipsnius skaitome „Drauge“ gana dažnai. Gerai, kad komisija atkreipė dėmesį ir į rekomendacijas.

Šių metų žurnalisto premijos kandidatų pasiūlymų toks gausus skaičius rodo ir šios premijos reikšmę. Čia nuopelnai priklauso ir lietuvių fondui, skiriančiam premijos lėšas.

Bronius Juodelis
Willowbrook, IL

APIE SEIMŪNUS

Vis negaliu atsistebėti, kokių žmonių esama Lietuvos Seime. Kaip tokie buvo ir išrinkti? Nejaugi Lietuvos dau-

guma žmonių yra taip galvojančios? Turiu mintį Seimo narių Julijū Veselę, kuris susiriesdamas giria „demokratiškus“ Baltarusijos rinkimus ir kt. Pasibaigęsį kelia jo pareiškimas: „1990 m. baltarusiai nepasidavė — mes pasidavėm“. Kam? Turbut, Amerikos „imperialistams“, kam gi kitam! Anot jo, Amerika visiems diktuoja, tai ir išaukė terorizmą. Truko tik pridėti gerai — taip jiems ir reikia. Tokie dabar vis daugiau atidengia savo kortas.

Net prenjeras Brazauskas, susikvietęs daugiau kaip 70 JAV, Vokietijos ir Didž. Britanijos verslininkų, kalbėjo jiems ir aiškino, kokių didžiulių laimėjimų pasiekė Lietuva sovietmečiu. Idomu, kodėl dabar, vėl būdamas valdžioje, nepadarė tų didžiulių darbų?

Cituojau dar vieną „šmėninę“ „Didžiausi teroristai yra pačios Jungtinės Valstijos. Tai jų jos su taikos balandžiu, vadinamą Atlanto paktu, dauže Bagdadą, mano gražuoli Bagdadą“ (sic!) Taip kalbėjo Panevėžyje Seimo narys Virmantas Velikonis. Jis baigėsi, kai JAV Kongresas, pritarėdamas prez. Bush, atsisakė masinio jojo. Jam tai priminė Hitlerį!

Pagalvotum, kad per 10 metų tokiems jau akys būtų atsiverusios, akiratis prasipilęs, bet kur tau! Kaip buvo apakę, tokie ir liko, gal tik grabo lenta tokius išlygins.

Galai, bet ir čia pas mus nemažai tokių atsirado, kurie visai mus žemina, neišmanė laiko, stengiasi įrodyti, kad nebuvo baimės „rojų“. Tik mes tokie, su skleroze kovojantys, nieko nesuprantam!

Dana Stankaitytė
Oak Lawn, IL

VALDOVŲ RŪMUS REIKIA ATSTATYTI

Šiuo metu daug kalbama apie valdovų rūmus, bet konkrečiai beveik nieko nedaroma. Pradžiai, pasiūlyčiau praktišką patarimą.

Pagal žiniasklaidos duomenis, Lietuvoje valdininkija susideda iš maždaug 230,000 asmenų (įskaitant miestų, valsčių ir rajonų tarnautojus). Jeigu premjeras ir visa vyriausybė parodytų pavyzdį, paremdami savo dosnia auka, paprašytų pasiturinčių luomų tai padaryti, o taip pat visose įstaigose apmokamus valdininkus (tarnautojus) savanoriškai paauginti per metus 100 LT, tai vien tik iš šių Lietuvos valdančių asmenų galima būtų surinkti 23 milijonus litų. Tai būtų gera pradžia.

Po tokio pavyzdžio greičiausiai atsiliptų ankščiau

minėta turtinųjų ir pasiturinčiųjų klase, o taip pat ir visa Lietuva, ir įneštų į fondą dar daugiau aukų. Solidarumą parodytų ir užsienio lietuvių! Kiti atveju tos tuščios kalbos, esant tokiai ekonominei krizei, mus neįtikina ir todėl atsiranda įvairių abejonių.

Ta pačia proga, norėčiau priminti, kada pirmos nepriklausomybės metu dėl ekonomikos nesubalansavimo buvo perteklius žasų, ta problema išspręsta, kai valdininkija, pasidalindama pagal jų tarnybos kategorijas, žasis išperko. Gal šis pavyzdys įkveps solidarumą ir dabartinei valdžiai!

Apsilankius Gedimimo kalne ir pasizvalgius Vilniaus panoramą, nukels mus į Gedimino sapną apie staigantį vilką, ir nejučiomis pajusime, kad šis Geležinis Vilkas staugia ir dabar... Šio objekto restauravimas atneštų daug aukų ir iš turistų.

Algis Liepinaitis
Chicago, IL

KURIAMA NAUJA LIETUVIŠKA MOKYKLA

Vilniuje, buvusiose rusų

mokyklos patalpose, kuriama nauja lietuviška tautinė Petro Vileišio vardo mokykla.

Mokykla įsikvėlia į kapitalinio remonto reikalaujančias patalpas. Jai trūksta mokytojų, priemonių bei inventoriaus: plastikinių ar metalinių sieninių rašymo lentų, sportinio inventoriaus, vadovėlių anglų ar vokiečių kalbos mokymui, krikščioniškos literatūros, mokyklinių žemėlapių, gaublių, elementariausių naujų technologijų priemonių (fakso, kopijavimo aparato, kompiuterio, ir kt.).

Todėl kreipiamės į Jus, Amerikos, Kanados lietuvių, prašydami bet kokios materialinės ar finansinės paramos naujai besikuriantiai mokyklai. Būsime dėkingi už kiekvieną, kad ir mažiausią Jūsų pagalbą. Taip paremsite mus ne tik materialiai, bet ir moraliai. Tuo pačiu mes įsipareigojame apie savo rėmėjų labdaringus darbus pranešti Lietuvos žmonėms, mokyklos svečiams, įrašyti į mokyklos istorijos metraštinę.

Adresas: P. Vileišio pagrindinė mokykla, Filaretų 3, 2001 Vilnius, Lithuania.

Mokyklos vadovybė

IGNALINOS ELEKTROS IR ES

Premjeras Algirdas Brazauskas antradienį pranešė, kad Lietuva baigs derybas dėl narystės ES tik tuomet, kai apsispręs dėl abiejų Ignalinos atominės elektrinės (IAE) blokų uždarymo.

„Be abejojimo, derybų pabaiga — BNS) siejama su Lietuvos įsipareigojimais uždaryti IAE“, sakė A. Brazauskas žurnalistams po susitikimo su Europos Komisijos įgaliotiniu, atsakingu už ES plėtrą Gunter Verheugen.

Jis pabrėžė, kad Lietuva siekia baigti derybas dėl narystės jau iki kitų metų vidurio, Ispanijos pirmininkavimo ES laikotarpiu. Todėl A. Brazauskas paprašė, kad ES kuo greičiau išdėstytų Lietuvai savo oficialius reikalavimus dėl jėgainės uždarymo.

„Kol kas sklinda gandai, kad Europos Komisija ir Ministrų Taryba reikalauja uždaryti elektrinę iki 2009 m. Tai mes uždodame klausimą tiesiai — išdėstykite poziciją oficialiai, ir mes šitą klausimą svarstysime vyriausybėje. Seime, visose valdžios institucijose“, sakė premjeras. „Atėjo laikas visą tai konkretizuoti“, — pabrėžė jis.

Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius teigė, kad yra „derybinių pozicijų įrašai, tačiau juos galima traktuoti kaip daugiau techninio pobūdžio“. Jo nuomone, reikalingas „aiškus politinis signalas“.

A. Brazauskas džiaugėsi aiškiai iš G. Verheugen išgirdęs, kad IAE uždarymas yra „ne vienos Lietuvos reikalas, bet visos ES problema“.

„Elektrinė nebuvo Lietuvos iniciatyva. Tuometinė sąjunginė valstybė nusprendė pastatyti atominę elektrinę prie Druksio ežero ir tai buvo kategoriškas sprendimas“, priminė Lietuvos premjeras.

P. Auštrevičius žurnalistus informavo kad susitikime su G. Verheugen buvo susitarta, kad politinės, socialinės, ekonominės ir aplinkosauginės IAE uždarymo pasekmės iki šių metų pabaigos turėtų įvertinti bendra Lietuvos ir ES žinovų darbo grupė.

Jis pažymėjo, kad derybų dėl narystės ES pabaiga dar nėra ta galutinė data, kai Lietuva ir ES turėtų būti pasidalijusios, kiek jėgainės uždarymo kaštų kuri pusė pa-

dengs. Lietuva įsipareigojo uždaryti Ignalinos AE I bloką iki 2005 metų. Antrąjį bloką uždarymo data dar nepaskirta.

(BNS)

TVARKOMAS UŽUPIS

Užupio gatvės pertvarkymas — Vilniaus Senamiesčio atgaivinimo programos dalis. Remiantis šia programa, šiemet Vilniuje oliu remontuojami pasta, tvarkomos gatvės ir aikštės. Šios viešosios erdvės, gyvenama Senamiesčio, taip pat Užupio rajono inžinerinė infrastruktūra. Pastarojo rajono, iki 1990 m. priklausiusio Užupio perimui, tvarkymo laukė visą sovietų laiką.

Vilniaus Senamiesčio atgaivinimo 2000-2001 metų programa parengta vadovaujantis Vilniaus senamiesčio atgaivinimo strategija, patvirtinta 1996 m. patvirtinto Vilniaus miesto taryba ir jai priimtą Lietuvos vyriausybės. Programos tikslas — atgaivinti Senamiesčio kaip Lietuvos savitumo simbolių, UNESCO įtrauktą į Pasaulio paveldo sąrašus. Šią ilgalaikę programą rengė dar 1999 m. liepos mėnesį, numatydamas korektiškus svarbiausius Senamiesčio atgaivinimo ir tvarkymo dalykus. Programą įgyvendina Vilniaus Senamiesčio atgaivinimo agentūra. Senamiesčio atgaivinimo programoje numatyta atlikti pastatų fasadų tvarkymą istoriškai susiformavusiose pagrindinėse Vilniaus senamiesčio gatvėse: Gedimino prospekte, Pylimo, Vilniaus, Didžiojoje, Bokšto, Subačiaus, Aušros Vartų, Užupio ir Maironio. Nemaža tvarkymo darbų numatyta atlikti Užupio gatvėje: dar praejusias metais čia nuplauti ir dažyti dalies namų fasadai, pagal galimybes likusi dalis ir pati gatvė tvarkoma šiemet.

Didelis dėmesys programoje skirtas įvairių Užupio teritorijų tvarkymui: numatoma sutvarkyti Užupio aikštę, pradėtas tvarkyti Tvenkinių parkas, sutvarkyta Bernardinų sodo aplinka, pradėtos tvarkyti pačios kapinės, tvirtinama Vilnelės krantinė.

A. + A.

IGNAS IMBRAS

Mirė 2001 m. spalio 3 d.
Nuliūdę liko: žmona Regina Cerzastaite, sūnus Anthony su žmona Donna Imbras, anūkas Anthony.
Velionis pašarvotas penktadienį, spalio 5 d., nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Lawn laidojimo namuose, 7909 State Rd. (5500 W) Burbank, IL.
Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 6 d. Iš laidojimo namų 8:45 v.r. velionis bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 v.r. bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidotuvių direkt. Lawn Funeral Home.
Tel. 708-636-2320.

A. + A.

GINAI BUTKUTEI- ČEPKAUSKIENEI

mirus, jos vyrą MIROSLAVĄ nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

Dana Stankaitytė

ANTANINAI URBUTIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą RŪTĄ KILIENĘ su vyru POVILU ir šeima.

Regina ir Algirdas Osčiai

A. + A.

ALINAI DOMANSKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame vyrą inž. VANDELINĄ, sūnus dr. JONĄ ir adv. RIMĄ su šeima.

Gabriėlė Dzironienė

Dalia ir Antanas Bartkai su šeima

Rasa Šlapelytė-Dilgerienė su šeima

A. + A.

Dr. ALINAI DOMANSKIENEI

iškeliavus į Amžinybę, jos sūnui RIMUI DOMANSKIUI ir šeimai reiškiamė užuojautą, meldsami Amžinojo džiaugsmo.

Šiaurės Amerikos Ateitininkų Taryba

Skaudžią netekties valandą dėl mylimos

MAMYTĖS

mirties nuoširdžiai užjaučiame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininką VYTAUTĄ KAMANTĄ.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Iš arti ir toli

SILUVOS MARIJOS STATULOS ŠVENTINIMAS

Sekmadienį, spalio 14 d., 11 val. ryto, Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, 211 Ripley Place, Elizabeth, N.J. 07206, su iškilmingomis šv. Mišiomis ir procesija bus pašventinta naujai įrengta koplytėlė Siluvos Marijos statulos.

Daug lietuviškų bažnyčių turi Šv. Marijos apšviesto altorius, statulas, vitražus ir paveikslus. Šv. Petro ir Povilo bažnyčia turi ir dalį akmenų ant kurio Šv. Marija apšviesto Siluvos kaimo piemėnėliams, jiems ganant bandą 1608 metais bažnytinėse žemėse. Jiems pasirodė ant vieno didelio akmenų mergaitė, palaidais plaukais, laikanti ant rankų kudiškėlį ir graudžiai verkianti. Ši Siluvos Marijos statula yra sukurta iš ažuolo Lietuvoje, skulptoriaus Juozo Jakšto. Mes ją gavome klebono A. Žemeikio dėka.

Tuo po šventinimo bus pietų parapijos šventė. Meninė programą dalį atliks solistė Angelė Kiaušaitė, pianistė dr. Frances Covalessky ir solistas Vyntas Virbickas. Bilietai — 20 dol. smeniui; vaikams iki 10 metų, pusė kainos. Bilietus galima užsisakyti iki spalio 10-tos.

Klebonas Alfredas Žemeikis visus kviečia atsilankyti į šv. Mišias ir pasimelsti savo intencija. Neseniai yra įdėtas naujas keltuvų ligoniams ir nepajėgiantiems lipi laiptais. Informacijai prašoma skambinti į kleboną tel. 908-352-2271.

Lietuvių operos valdybos irmininkas Vaclovas Momkus praneša, kad dėl susiklosčiusių priežasčių G. Donizetti „Lucia di Lammermoor“ opera yra nukeliamą iš sekmadienio, balandžio 14 d., į sekmadienį, gegužės 12 d. Su svečiais atsisveikinimo koncertas įvyks sekmadienį, gegužės 19 d.

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos įsteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Mišios vyks šį šeštadienį, spalio 6 d., 9.30 val. r. seselių motiniškajame name, 2601 W. Marquette Road, Chicago. Mišias aukos kunigas Ronald Kondziolka, St. James ligoninės (South Chicago) kapelionas.

Leonas Krajauskas, gyvenantis Kaune, Lietuvoje, prasišė „Draugo“ prenumeratą ir mus paremė 50 dol. auka. Dekojame iš visos širdies!

Populiarus vokiečių orkestras gros šeimos rudens šventėje, kuri vyks šį šeštadienį, spalio 6 d., 6 val. v. Lietuvių fondo salėje. Į šventę, kurią ruošia PLC renginių komitetas, kviečiami visi — vaikai, jaunimas, tėveliai ir vyresnieji. Atvykusieji bus pavaišinti pačių vakaro rengėjų pagamintu maistu. Atvykite!

Marta M. Trumpjonas, gyvenanti Plainfield, IL, prasišė „Draugo“ prenumeratą ir mums atsiuntė 100 dol. auką. Dekojame už dosnumą!

Pal. J. Matulaičio misijos ruošiami pabėgimo pietus vyks šį sekmadienį, spalio 7 d., 12 val. Pasaulio lietuvių centro naujai dekoruotoje didžiojoje salėje. Pietus ruošia Aldona Soliūnienė, bus ir patarnavimas. Vietas užsakykite skambindami Vandai Gvildienė tel. 630-271-9136. Visuomenę kviečiame gausiai dalyvauti.

JAUNIMO CENTRO VAKARIENĖ

Jaunimo centro vakariene vyksta nuo pat Jaunimo centro įkūrimo. Tai — ypatinga šventė, kurioje Jaunimo centro draugai susirenka pasidžiaugti ir tuo pačiu paremti šį kultūros židinį. Nuotaiška visada būna jauki ir šeimyniška, nes visi esame Jaunimo centro šeimos nariai. Šiais metais šį Jaunimo centro šventę įvyks gruodžio 2 d., sekmadienį.

Jaunimo centro vadovybė labai džiaugiasi sulaukusi naujo kunigo Kazimiero Ambraso, kuris vasaros pradžioje iš Montrealio buvo perkeltas į Čikagos jėzuitų namus. Labai tikimės, kad jis įsijungs į Jaunimo centro veiklą ir su visais savo talentais padės mums dar daug metų gyvuoti. Jaunimo centro vakariene bus puiki progą mums, Čikagos ir apylinkių visuomenei, susipažinti su šiuo nauju kunigu, kurio oficialus pristatymas kaip tik ir įvyks šios vakarienos metu. Todėl kviečiame visus šioje šventėje dalyvauti. Iš anksto paskirkime gruodžio 2 d., sekmadienį, Jaunimo centrui. Visi norime, kad Jaunimo centras gyvuotų, todėl visi prisidėkime darbu, dalyvavimu ir finansine parama.

SUKAKTUVINIS "LITUANICOS" POKYLIS

Čikagoje gyvuoja du lietuvių sporto klubai, kurie vadinasi panašiais vardais: Lietuvių Futbolo klubas (trumpai — LFK) „Lituanica“ ir Akademiniškas Sporto klubas (trumpai — ASK) „Lituanica“. Pirmasis iš jų savo 50 metų gyvavimo sukaktį šventė pernai, o antrasis — tai šventia šiemet.

Savo sukakties proga ASK „Lituanica“ netrukus — spalio 20 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte ruošia iškilmingą renginį — minėjimą ir pokylį. Tai, iš tiesų, graži sukaktis, kurią norima tinkamai atšvęsti.

Apie tai plačiau parašysime vėliau, o dabar kviečiame sporto mėgėjus ateiti į šią šventę ir pasidžiaugti mūsų sukaktuvinio klubo, kuris ypač gražiai reiškiasi Š. Amerikos krepšinio srityje, laimėjimais.

Žinoma, reikia nepamiršti ir šiek tiek ilgiau gyvuojančios LFK „Lituanicos“ pokylio, kuris vyks savaitę vėliau — spalio 27 d. tame pačiame PLC, Lemonte. Taigi net du šeštadienius iš eilės praleiskime kartu su mūsų darbščiais sportininkais.

E. Š.

GELBĖKIME LIETUVIŠKAS PARAPIJAS!

„Kur du ar trys susirenka mano vardu, ten ir aš tarp jų esu“, — sako Kristus.

Spalio mėnesį Čikagos arkivyskupijoje skaičiuojami parapijų lankytojai. Lietuviai Čikagos apylinkėje tebeturi tris parapijas ir vieną misiją, kur šv. Mišios aukojamos gimtąja kalba. Tai — lietuvių religinės ir tautinės bendruomenės židiniai. Todėl visus lietuvius, ypač naujai atvykusius, raginame kuo gausiau dalyvauti šv. Mišiose artimiausioje lietuviškoje parapijoje.

Tikinciujų gausa šiuo metu yra lemtingas tautinės parapijos išlikimo laidas. Šv. Mišios sekmadieniais lietuvių kalba vyksta:

Šv. Antano parapijoje, 1510 South 49th Court, Cicero — 9 val. r.;

Šv. M. Marijos Gimimo/ Marquette Parko parapijoje, 6858 South Washtenaw Ave., Chicago — 8 ir 10:30 val. r.;

Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo Brighton Parko parapijoje, 2745 West 44th Str., Chicago — 10:30 val. r.;

Pal. J. Matulaičio misijoje, 14911 127th Street, Lemont — 9 ir 11 val. r.

Amerikos Lietuvių Romos Katolikų federacija

Iškilminga vakariene, kurią rengia JAV LB Vidurio vakarų apygarda, siekdama paminėti 50 metų LB įkūrimo sukaktį, vyks spalio 12 d., penktadienį, 7 val. v. Radisson viešbutyje, 5000 West 127 Str., Alsip, IL. Pavalgius pasikait skaitys visuomenininkas, rašytojas Vytautas Volertas. Bilietus galima užsisakyti kreipiantis į Birutę A. Vindasienę tel. 708-974-2464 iki 10 val. v., sekmadieniais — Pal. J. Matulaičio misijoje tarp pamaldų bei salėje prie kavos. Bilietų užsakymai — iki spalio 7 d. Visuomenę kviečiama kartu su LB vadovybe švęsti šią auksinę sukaktį.

Amerikos Lietuvių Tarybos 61-asis suvažiavimas ruošiamas š. m. lapkričio 10 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Suvažiavimo metu bus pristatoma metinės veiklos apžvalga ir ateities planų bei gairių nustatymai. Amerikos Lietuvių Taryba dabar apjungia 14 centrinių Amerikos lietuvių organizacijų. Išsamesnė informacija skambinant į ALTO būstinę tel. 773-735-6677.

Joana Drukeinis iš Omaha, NE, prasišėdama prenumeratą, „Draugo“ dienraščio išlaikymo reikalams paaukojo 50 dol., už kuriuos tariame nuoširdžiausią aciu!

Šiuolaikinės Afrikos meno ir kultūros paroda „The Short Century: Independence and Liberation Movements in Africa, 1945-1994“ iki gruodžio 30 d. vyks Šiuolaikinio meno muziejuje (Museum of Contemporary Art, 220 E. Chicago). Čia demonstruojami ne tik vaizduojamojo meno paveikslai, bet ir nuotraukos, grafika, architektūros dokumentika, muzikos įrašai, rodomi istoriniai filmai. Ekskursijos po muziejų rengiamos antradieniais 1 val. p.p. ir 6 val. v., trečiadieniais-penktadieniais — 1 val. p.p., šeštadieniais ir sekmadieniais — 11 val. r., 12 val., 1 ir 2 val. p.p. Sumokėjus įėjimo mokestį, ekskursijos — nemokamos (antradienį įėjimas — nemokamas). Muziejus veikia antradieniais 10 val. r.-8 val. v., trečiadieniais-sekmadieniais — 10 val. r.-5 val. p.p. Informacija tel. 312-280-2660 arba internete www.mcachicago.org

Pas Laimą ir Joną Šalčius rugpjūčio 25 d. vyko „Vaiko vartų į mokslo“ būrelio Girežerio pokylis. Iš kairės: Teodoras Rudaitis, Rita Vencloviene, Liudas Šmulskystis, Laima Šalčiuvienė, Algirdas Marchertas, Nijolė Nausėdienė, Raminta Marchertienė.

GIREŽERIO POKYLIS

Baisi tragedija Amerikoje sukrėtė visą pasaulį. Gyvenimas tarsi sustojo, prikaustęs mūsų jausmus, mintis, protus prie nelaimės vietų ir žmonių. Visa kita gyvenime tapo neįdomu, nereikšminga, nereikalinga. Tarsi įvyko dvasinių vertybių perkainojimas.

„Vaiko vartų į mokslo“ organizuotą Girežerio lėšų kaupimo pobūvį norėjosi aprašyti visai kitu, labiau pramoginiu aspektu, nes pokylis iš tikro buvo šaunus ir padėjo pasiekti užsibrėžtą tikslą. Tačiau šiomis dienomis, kada tiek daug skausmo, būtų neetiška ir naiivu aprašinėti pobūvio detales.

Vis tik renginio idėja išliko svarbi, aktuali ir atitinka šių dienų nuotaiką. O ši idėja —

apie žmogiškąsias dvasines vertybes: gerumą, nuoširdumą, jautrumą silpniesiems, nuskriaustam, visa tai, kuo mes galime pasidalinti vienas su kitu. Šios taurios idėjos vedini „Vaiko vartai į mokslo“ turėjo tikslą — naujesiems mokslo metams sukaupti lėšas apleistiems ir beglobiams vaikams iš asocialių šeimų Lietuvoje. Vaikus reikėjo aprūpinti mokslo priemonėmis, aprangą, skirti lėšų jų maitinimui. Dienos centruose, programose „Asmenybės ugdymas“ tėsiami dienomis, kada tiek daug skausmo, būtų neetiška ir naiivu aprašinėti pobūvio detales.

Girežerio pokylis, kurio dvarbi, aktuali ir atitinka šių dienų nuotaiką. O ši idėja —

Marija Remienė ir Vytautas Janušonis.

Pokylio rengimo komiteto narės Sigutė Kavaliūnaitė-Mikrut ir Rūta Šmulskienė su Jurgiu Anyšu.

Renginyje dalyvavo (iš kairės sėdi): Povilas ir Rūta Kiliai, Vaclovas ir Asta Kleizos. Staivs ir Elena Barai, (stovi) dr. Antanas ir Alė Razmos, Regina ir Algis Osčiai.

šas, iš kažkur atėjęs, kviečia žengti žingsnį mokslo keblu...“, įvyko rugpjūčio 25 dieną svetingoje Laimos ir Jono Šalčių sodyboje, nuostabiame gamtos grožio prieglobstyje. Vesli augmenija, apsupta gurguliuojančio upelio ir tvenkinėlių vingiais, gėlių margumyno fone tarsi perkėlė mus į Palangos parko Vasaros vakaro koncertą, klausant muz.

Ričardo Soko atliekamos klasikinės-kamerinės muzikos. Kiekvienas svečias buvo nuoširdžiai sutiktas šeiminių. Tai suteikė jaukumo ir padidino įspūdį. Kiek reikia turėti savyje pasiaukojančio dvasinumo ir meilės žmogui, kad labdaros labui galėtum atverti savo namus šimtui žmonių (tiek buvo svečių!), dalinti dėmesį, svetingumą, širdies šilumą kiekvienam, nelaukiant jokio atlyginimo! Tokie yra Laima ir Jonas Šalčiai.

„Vaiko vartų į mokslo“ valdyba nuoširdžiai dėkoja Jonui ir Laimai Šalčiams už jų didelę auką — „Mes gyvi šioje žemėje gerumu, dovanotu kietais“.

„Vaiko vartų į mokslo“ val-

dyba dėkoja Lietuvių fondų už didelę auką ir visiems Girežerio pokylio svečiams, gausiai susirinkusiems ir parmusiems mūsų idėjas ir darbus skirtus Lietuvos vaikams.

„Vaiko vartų į mokslo“ valdyba dėkoja svečiams, paaukojusiems vertingus meno kūrinius, paveikslus, antikvarinius daiktus aukcionui ir visiems aukciono dalyviams, kurių aktyvus dalyvavimas praturtinė mūsų išdą.

„Vaiko vartai į mokslo“ dėkoja „Froggies“ restoranui už sukurta šventinę nuotaiką puikų aptarnavimą ir vakariene. Dėkojame Ričardui Sokui ir Giedrei Nedveckienei už koncertą ir muziką šokiams bei visiems prisidėjusiems prie lėšų, reikalingų vaikams Lietuvoje naujaisiais mokslo metais, sukaupimo.

Aukotojų sąrašą pateiksime tik metiniam pranešime, nes auka ir dvasingumas kainos neturi. Reklamos mes nesiekiamo, tai įrodys mūsų atlikti darbai.

„Vaiko vartai į mokslo“ veikla per trumpą laiką labai išsiplėtė. Atsidarė nauji skyriai Vašingtone, New York, Philadelphia, Detroit, Cleveland, Seattle. Mūsų adresas yra tinklalapyje. Straipsniai anglų kalba leidžiamuose žurnaluose „Bridges“, „Heritage“ pasiekė Australiją, Kanadą, Floridą, San Fanciską. Rėmėjų-aukotojų skaičius išaugo.

„Vaiko vartai į mokslo“ kviečia visus prisidėti ir remti mūsų veiklą, nes laimingas tas, kas atsiduoda žmonių meilei ir gauna iš pasaulio tiek, kiek pats yra davęs, rašo Oskaras Milašius.

Aukas prašome siųsti adresu: Irena Grigaitienė, 3990 Gregory Drive, Northbrook, IL 60062. Alina Bičkienė

Iš kairės sėdi: Nijolė Grigaliūnienė ir Meilutė Kusak, stovi Marytė ir Edmundas Vasilauskas.

Skelbimai

Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

KALĖDINĖS dovanos į Lietuvą. Siuntiniai ir PINIGAI jūsų artimiesiems palankiausiomis sąlygomis. TRANS-PAK. Tel. 773-838-1050.

PADEKA Lietuvos Šv. Kazimiero Kongregacijos seserų vardu dekojame už aukas Pažaislio vienuolyno fondui (per igaliotinį Algį Liepinaitį). Pažaislio vienuolynui aukojo: Lietuvos Dukterų draugija, Melrose Park, IL, \$220; Dr. Jonas Adamavičius \$100; Union Pier, Michigan: Agnietė ir Vincas Bigeliai \$20; „Gintaras“ \$20; Nepasirašyta \$20; Kitos aukos \$25. Iš viso \$85. Mary Vaitkus, Belleville, IL \$50; Antanas ir Emilija Pauzuoliai \$10. Iš viso \$465. Aukus prašome siųsti: Pažaislis Fund, c/o Sisters of St. Casimir, a non-profit organization, 2601 West Marquette Road, Chicago, IL 60629-1817.